अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वनहक्क मान्यता)
अधिनियम २००६ नियम २००८ व सुधारित नियम २०१२ नुसार

वन कार्ययोजना आराखडा

सामुहिक वनहक्काचे संरक्षण व व्यवस्थापन योजना

ग्रामसभा- दुधमाळा

कालावधी
(सन 2022-23 ते 2031-32)

तालुका - धानोरा
जिल्हा – गडचिरोली

ठराव

ग्रामसभेचे नाव: दुधमाळा

ग्राम पंचायतीचे नाव: दुधमाळा
तालुक्याचे नाव: धानोरा
जिल्हा: गडचिरोली
दिनांक:

ठराव:
क.) असे घोषित करण्यात येते की, यासोबत जोडलेल्या व्यवस्थापन आराखड्यावर चर्चा झाली आहे आणि सदर व्यवस्थापन आराखडा आजपासून. 10 वर्षे या कालावधीसाठी स्वीकारण्यात आला आहे.
ख.) असेही घोषित करण्यात येते की, सोबतचा आराखडा वन विभागाच्या आराखडा / सूक्ष्म आराखडा / चालू आराखडा (Management Plan / Micro Plan / Working Plan) यांच्याशी खालीलप्रमाणे सुसंगत राहिल
i) सोबतचा व्यवस्थापन आराखडा यापुढे वन विभागाच्या वनव्यवस्थापन आराखडा / सूक्ष्म आराखडा / चालू आराखडा यामध्ये अंतर्भूत असेल.
ii) वन विभागाच्या व्यवस्थापन आराखडा / चालू आराखडा / सूक्ष्म आराखडा यातील या सामूहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखड्याशी सुसंगत नसलेला भाग यापुढे वगळण्यात आला आहे असे समजण्यात येईल. वन विभागाने विनाविलंब याबाबत खात्री करावी.
ग.) सामूहिक वनहक्क व्यवस्थापन समिती यांना या आराखड्याची प्रत स्थानिक जिल्हा वन संरक्षक यांना पाठविण्याबाबत सूचित करण्यात येत आहे.
घ.) याद्वारे असेही घोषित करण्यात येते की, ही ग्रामसभा जेंव्हा गरज भासेल तेंव्हा हा व्यवस्थापन आराखडा सुधारीत करणे, तसेच वन विभागाच्या सुक्ष्म / चालू आराखड्यातील भाग सुधारीत करणे याबाबतचा हक्क राखून ठेवत आहे.
च.) यानंतर असेही घोषित करण्यात येते की, कोणीही या सामूहिक वनहक्क क्षेत्रामध्ये व्यवस्थापन, वृक्षारोपण, वृक्षतोड आणि वनांचे पुनरुज्जीवन यासारखे उपक्रम या ग्रामसभेच्या पूर्व सूचित परवानगीशिवाय घेणार नाही.

1. आमच्या गावाविषयी

1.1. प्रस्तावना

इंग्रजांच्या वसाहत काळात तसेच स्वातंत्र्यानंतर वनांच्या एकत्रीकरणात आदिवासी व वनात पिढ्यानपिढ्या वास्तव्य करणाऱ्या जन समुहावर झालेला ऐतिहासिक अन्याय दूर करण्यासाठी करण्यात आलेला भारत सरकारचा कायदा “अनुसुचित जमाती व इतर पंरपंरागत वननिवासी (वन हक्क मान्य करणे) अधिनीयम 2006 नियम 2008 व सुधारित नियम 2012” नुसार कलम 3(1) नूसार सामुहिक वन हक्क मिळण्याचे अधिकार प्राप्त झाले. यामध्ये अनुसूचित जमाती किंवा इतर पारंपारिक वननिवासी यांना सामुहिक वन हक्कांतर्गत निस्तार सारखे हक्क, गावाचे सिमेंतर्गत किंवा सिमेबाहेर पारंपारिकरित्या गोळा केले जाणारे वन उत्पादन, त्याचा वापर करणे किंवा त्याची विल्हेवाट लावणे यासाठी स्वामित्व हक्क, पाण्यामधील मत्स्य व अन्य उत्पादने, चराई करणे, पारंपारिक मोसमी साधनसंपत्ती मिळविणेइत्यादी हक्क आहेत.

अनुसुचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वन हक्काची मान्यता) अधिनियम 2006 अस्तित्वात आल्यानंतर अनुसुचित जमाती व अन्य पारंपारिक वननिवासी (वन हक्काची मान्यता)नियम 2008 व सुधारित नियम 2012 तयार करण्यात आले.सुधारित नियम 2012 चे नियम 4(1)(च) नुसार अनुसुचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासीं यांच्या फायद्यासाठी अश्या सामुहिक वन संसाधनाचे शाश्वत व समसमान व्यवस्थापन करण्यासाठी सामुहिक वन संपत्तीचे संवर्धन करण्याची व तीचे व्यवस्थापन करण्याची योजना तयार करणाऱ्या वन विभागाच्या सूक्ष्मदर्शक आराखडा किंवा कार्यआयोजना किंवा व्यवस्थापन योजनाबरोबर संवर्धन व व्यवस्थापन योजना समितीला करणे आवश्यक वाटेल अश्या

फेरबदलाविषयी एकत्रीकरण करणाऱ्या खंड (ङ) नुसार गठीत करण्यात आलेल्या समितीचे संनियंत्रक व नियंत्रण करणे अशी जबाबदारी ग्रामसभाना देण्यात आली. कायद्यातील नियम 4(1)(च) च्या तरतूदीनुसार कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी ग्रामसभा तिच्या सदस्यामधून नियम 4(1)(ङ) नुसार स्थापन केलेल्या समितीला "सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन समिती" (Community Forest Rights Management Committee)असे संबोधण्यात यावे. सदर समितीचे संनियंत्रन व नियंत्रन ग्रामसभा करेल. ग्रामसभेतील सामूहिक वन संपत्तीचे संवर्धन व व्यवस्थापन योजना तयार करणे, नैसर्गिक साधन संपत्तीच्या व्यवस्थापनातून प्राप्त होणारा महसुल तसेच शासनाकडुन प्राप्त होणारा निधी यांचे बँक खात्यामार्फत संनियंत्रण करणे, जमाखर्चाचे लेखे व लेखापरिक्षण ठेवणे इत्यादी प्रशाकीय बाबी पार पाडण्याकरीता सदर समिती ही वनहक्क कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी ग्रामसभेची कार्यकारी समिती असेल.त्यामुळे सामुहिक वन हक्कांतर्गत प्राप्त क्षेत्राचा आराखडा तयार करणेची जबाबदारी ग्रामसभा व ग्रामसभाद्वारे नियुक्त सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन समितीस या कायद्याने देण्यात आली आहे.त्यानुसार आराखडा तयार करण्यात आला आहे.

1.2 पार्श्वभूमी

कार्याआयोजना तयार करण्याचे उदिष्ट खाली प्रमाणे माडण्याचा प्रयत्न करीत आहे, वन कार्ययोजना वनविभाग करत होते, परंतु पहील्यांदा ग्रामसभा दुधमाळा करीत आहे, व मी कार्य आयोजना प्रशिक्षणार्थी असल्यामुळे ग्रामसभेने माझ्या कडे सोपविले आहे,गडचिरोली जिल्ह्यात धानोरा तालुक्यातील ग्रा.प.दुधमाळा या गावाला, अनुसूचित जमाती व इतर पारंपरिक वननिवासी (वन हक्क मान्य करणे) अधिनियम 2006 "या कायदाने, दिनांक ६/५/2013 ला सामुहिक वन हक्क दावा मंजूर झाला (गावाला सामुहिक पटा मिळाला), सामुहिक वनहक्क दावा एकुण652:58 हे.आर. मिळाला आहे.वनहक्क कायदा२००६ व पेसा कायदा१९९६ च्या तरतुदी नुसार जल जंगल जमिनीचे सर्व अधिकार ग्रामसभेकडे आलेले आहेत,म्हणून आज कार्य आयोजण्याचे काम ग्रामसभेचे आहे, म्हणून ग्रामसभा दुधमाळा कार्ययोजना बनवत आहे,

वन कार्य आयोजना म्हणजे काय, वन म्हणजे जंगल, कार्य म्हणजे काम आणि योजणा म्हणजे कोणतेही काम करण्यापुर्वी त्याचे भौतिक या गैर भौतिक रुपात त्याचे रुपरेषा तयार करणे म्हणजे योजना होय,टापुचे नाव सीमा व हद्दीत येणारे भौगोलिक क्षेत्रातील प्रत्यक्ष निरीक्षण करून तयार करीत आहे, कार्य आयोजनाच्या कामामध्ये पद्मभुषण श्री माधव गाडगीळ सर श्री विजय एदलाबादकर सर यांचे मोलाचे योगदान आहे, वनहक्क प्राप्त झाल्याने या वनक्षेत्राची व्यवस्थापणाची जबाबदारी ग्रामसभेची आहे, व्यवस्थापनेचे नियोजन वन कार्य आयोजना बनवून करण्यात येते, ग्रामसभा दुधमाळा या वनक्षेत्रात ४(चार)कक्ष आहेत, पण गावातील लोकांना ते समजण्या सारखे नसल्याने पारंपरिक पद्धतीने ओळखल्या जाणाऱ्या निरनिराळ्या भागाना म्हणजे टापुचा आधार मानुन कार्य आयोजना करण्याचे ठरविले आहे, या कार्याआयोजना साठी महत्त्वाचा अभ्यास केले, दि.2ऑक्टोबर2018पासून सामुहिक वनसंपती कार्य आयोजनाचा प्रशिक्षण मेंढा(लेखा)येथे तज्ञांच्या मार्गदर्शना खाली केले,यामध्ये श्री डॉ माधव गाडगीळ सर,श्री विजय एदलाबादकर सर,श्री मोहन भाऊ,श्री देवाजी तोफा, व या प्रशिक्षण कालावधीत इतर ही तज्ञांचे मार्गदर्शन लाभले, यासाठी माझी निवड ग्रामसभेनी केली त्यासाठी ग्रामसभेचे आभार मानतो,त्यामुळे वनहक्क कायदा, पेसा कायदा, जैवविविधता कायदा, रोजगार हमी सारख्या कायदाची माहिती या प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून कळली,संमार्ट फोनच्या माध्यमातून जी.पी, एस,द्धारे आपल्या क्षेत्राचा सीमाकंण केले, व वनसंपतीचा अंदाज घेण्यासाठी प्रथम सर्व१९टापुवरील वनसंपतीचे ढोबळ मनाने निरीक्षण करण्यात आले, आणि वनस्पतीचा अंदाज घेण्यात आले, आपल्या जंगलात कोणकोणती वनस्पती आहे व किती प्रमाणात आहे, कोणती वनस्पती नष्ट झाली किंवा कमी झाली याचा अंदाज निरीक्षणाच्या माध्यमातून घेण्यात आले, तसेच जमीनीची धुप थाबण्यासाठी आपल्याला काय करावे लागेल, यासाठी चढ उतार जागेवर दगळी लहान लहान बंधारे बाधुन पाणी अडवून पाणी जिरवुन जमीनीची धूप थाबण्यासाठी प्रयत्न करू, आणि कमी किंवा नष्ट होणाऱ्या जातीचा संरक्षण सवर्धन आणि पुनर लागवड ग्रामसभेच्या माध्यमातून करण्याचा प्रयत्न करु,आणि हे सगळे करण्यासाठी ग्रामसभा दुधमाळा नियम बनवले आहेत, ग्रामसभेचे नियम, वनसंरक्षाचे नियम, गौण वन उपज काढण्यासाठी नियम, रोपवन तयार करण्यासाठी नियम, आणि ज्या ज्या वेळी आवश्यकता वाटेल त्या त्या

वेळी नियम बनवले जातील, व वनाचा संरक्षण सवर्धन करण्याचा प्रयत्न करु,आणि हे सगळे करत असताना वनहक्क कायदा व पेसा कायदाचा आधार घेवु,ग्रामसभेनी बनविली कार्ययोजना वनविभागाला वापरने कायदाने बंदनकारक आहे, म्हणून ग्रामसभा दुधमाळा वन कार्ययोजना बनवत आहे,

आमची ग्रामसभा
ग्रामसभेचे नाव:- दुधमाळा
ग्रामपंचायत: दुधमाळा
तालुका: धानोरा
जिल्हा: गडचिरोली
सेन्सस कोड: 538979
अ.अक्षांश : 20.232254N
ब. रेखांश : 80.234531E
जोडपत्र दिनांक: 05/05/2013

वनाधिकार अभिलेख (जोडपत्र)

हक्क	होय/नाही	शेरा
1) निस्तार हक्क	होय	निस्तार पत्रका प्रमाणे मान्य
2) गौण वनोत्पादनावरील हक्क	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (ग) प्रमाणे मान्य
3) अन्य सामूहिक हक्क जसे- अ) वापर किंवा हक्कदारी असलेले (जल) ब) चराई (जंगल)	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (घ) प्रमाणे मान्य
4) जैविक विविधता, बौद्धिक संपत्ती व पारंपरिक ज्ञान यांच्या हक्कांची सुगमता.	होय	जैवविविधता कायद्यानुसार गठीत ग्रामस्तरीय समितीला हक्क
5) अन्य पारंपरिक हक्क.	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (झ) प्रमाणे मान्य

1.3 इतिहास

आताच्या महाराष्ट्र राज्यात आताच्या गडचिरोली जिल्ह्यात धानोरा तालुक्यातील दुधमाळा गाव, या गावात सात आठ जातीचे लोक वास्तव्यातअसून, आता या गावाची लोक संख्या अंदाजे नवशे ते हजार आहे,गावात आता सहा ते सात जातीचे लोक वास्तव करत आहेत. पुर्वी गावामध्ये फक्त आदिवासी (गोंड) राहात होते, कालांतराने गावामध्ये इतर जातीचे लोक आले, जसे मरार (माळी),खाती,कलार,माहार,चाभार,व इतर जातीचे लोक आले, व अजूनही वास्तव करत आहेत,दुधमाळा गावाचा इतिहास फार पुर्वीचा आहे, दुधमाळा गाव हा जमिदारीचा गाव ह्या जमिदारीत चौदा गाव समाविष्ट आहेत, ह्या जमिदारीचा जमिदार (राजा)हा आदिवासी (गोंड) असुन मडावी परीवारातला आहे, पिळ्यान पिळ्या वारसा हक्काप्रमाणे त्या घऱ्याण्याला जमिदारी लाभली होती, जरी राजा मरण पावले तरी त्याचा मुलगा किंवा त्याच्या वारसातील जमिदार बणायचा,

पुर्वी दुधमाळा गावात गायी म्हैशी भरपुर प्रमाणात होते, व गायी म्हैशीतुन भरपुर प्रमाणात दुध काढायचे म्हणून या गावाला दुधमाळा असे नाव पडले असावे असे जानकर बुजरूक लोक म्हणतात,पुर्वीपासून दुधमाळा व जमिदारीत आदिवासी लोकांची होती, येथील लोकांचा मुख्य व्यवसाय शेती आहे, शेतीसोबतच वनातले गौण वन उपज जसे मोहफुले (मोह)चार (चारोळी) टेंभरे,ढिंक, लाख,बांबू हेसुध्दा जमा करायचे, मोह, चार,टेबंरे जमा करून ते पावसाळ्यात खाण्यासाठी उपयोग करायचे,त्याबद्दलात जमिदाराला वार्षिक कर म्हणजे शेतसारा द्यावा लागायचा, पंरतु जंगलातुन केव्हाही कोणतीही वस्तू आणण्यासाठी बंधन नसायचे,सन १९६०/६५सालापासुन लोक जंगलातून बांबू तोडून आणायचे व गडचिरोली येथे विक्रीसाठी बैल बंडीने नेत असायचे, शंभर बांबुला पंचेविस ते तिस रूपये मिळत असे,त्याकाळी जंगलावर गावाचा हक्क असायचा, अगोदर भरपूर प्रमाणात जंगल असल्यामुळे आणि लोक गरजेनुसार आपल्याला जेवढा पाहिजे तेवडाच आणायचे, त्यामुळे जंगलाचा नाश होत नव्हता, कालांतराने वनकायदा आला लोकांचा जंगलावरचा.हक्क कमी होत गेला, वनविभागाचे कर्मचारी लोकांना घरगूती उपयोग साठी लागणारे गौणवन उपज,घरासाठी लागणारे शिवारफाटे, शेतीसाठी लागणारे औजारे हे आणनसाठी लोकावर बंदी घातली, त्यामुळे लोक गरजेपुरते आणायचे ऐवजी गतजे पेक्षा जास्त आणु लागले, त्यामुळे पण वूक्षतोड जास्त प्रमाणात होत गेली. सन 2009/10मध्ये पाऊस फार कमी पडला व धानाचे पीक मरू लागले होते, त्यावेळी गावातील लोकांनी विचार करून काकडवेलीचा नाला आहे त्या नाल्यावर बंधारा साधायचा असा ठरविले, दुसऱ्या दिवसापासून कामाला सुरुवात झाली, कन्हाळगाव (रीठी)क्षेत्रामध्ये नाल्यावर धबधबा या ठिकाणी कच्च्या बंधारा बाधुन पाणी अडवले, तो पाणी पाटाच्या माध्यमातून तलावात टाकणार होते, त्यासाठी पाटाचा खोदकाम करण्यासाठी गावातील प्रत्येक कुटुंबातून एक महिला एक पुरुष येवून कामाला सुरुवात केली, आणि७५%टक्के काम पुर्ण झाले होते,पण ही बातमी वनविभागाला कळली व त्यांनी कामावर येवून काम थांबले, आणि दुधमाळा गावातील महिला व पुरुष यांच्या वर गुन्हा दाखल केले, त्यामुळे तो काम अर्धवट सोडून द्यावा लागला, आणि त्या वर्षी शेतीचा अर्धा पीक पाण्या अभावी गेला.अशा प्रकारे दुधमाव्याचा ईतिहास आहे,

1.4 गावाची प्राथमिक माहिती

गावाचे नाव	दुधमाळा
ग्रामपंचायत	दुधमाळा
तालुका	धानोरा
जिल्हा	गडचिरोली
गावातील कुटुंबाची संख्या- 300	अनुसूचित जमाती(ST)- 140
	अनुसूचित जाती(SC)- 10
	भटक्या जमाती(NT)- 8
	ओबीसी(OBC)- 142
पुरुष लोकसंख्या	550
स्त्री लोकसंख्या	450
एकूण लोकसंख्या	1000

अनुसूचित जमाती लोकसंख्या	560
किती टोले आहेत (नावे लिहा)	फासी टोला, गाता पेडी

1.5 गावाची भौगोलिक माहिती

जमिनीचा वापर	क्षेत्रफळ (हे)
डोंगर व जंगल	250
जंगल	100
कठाणी नदी	10
मळेखट	5
पडीक जमीन	20
गावठाण	10
नवा तलाव, सिंदेबोडी, माराई बोडी, टोल्याची बोडी	10
शेती	250
काकडवेली नाला	5
कठाणी नदी	10
टोल्याची बोडी	1
माराईबोडी	1
सिंदेबोडी	3
नवातलाव	5
जलसाठ्या मध्ये ग्रामसभेचे दोन मोठे तलाव व दोन लहान बोडी आहेत व खाजगी बोड्या आहेत.	15
इतर भाजीपाला पिके	15
वागे	5
मिरची	15
मुंग	10
उडीद	10
बरबटी	10
पोपट	15
कुर्ता	10
चना	10
जवस	50
तुर	75
धान (भात)	250
ग्रामसभा दुधमाळाला वन हक्क कायद्या प्रमाणे मिळालेला	300

हक्क६५८:५२हे.आर.आहे,खालील क्षेत्रात,1)शेती,2)जलसाठा,3)नदीनाले 4)व जंगल समाविष्ट आहे.ग्रामसभा दुधमाळा शेतीचा वापर खरिप व रब्बी दोन्ही हंगामात उत्पादन घेतले जाते, खरिप मध्ये मुख्य पिके धान (भात)चा आहे.	

1.6 गावाची व्यवसाया संबंधी माहिती

व्यवसाय	कुटुंबाची संख्या
शेती	290
पशुधन	250
दुधाचा व्यवसाय	4
वनउपज गोळा करणारी कुटुंब	300

1.7 पोलो – निसर्गाशी संबंधित सन

नाव	वेळ	निसर्ग संपदा
सोमवार पारनुक पोलो	जेव्हा जेव्हा साथीचे रोग येतात तेव्हा	वर्षभरात जेव्हा साथीचे रोग येतात तेव्हा व अनेक साथीचे रोग येत असतात त्यामुळे ही पोलो पाडली जाते, तसेच गुरेढोराना चौखुरा व साथीचे रोग आले तर या सर्व बिमारी पासुन संरक्षण मिळावा म्हणून सोमवार पारनुकीची पोलो पाडली जाते, आता कोरोना माहामारी या साथीच्या रोगाच्या वेळी आमच्या गावी सोमवार पारनुक पोलो पाडली.
डवऱ्या पाण्याची पोलो	पहीला पाऊस पडतो तेव्हा	पहीला पाऊस पडतो तेव्हा सर्व नदी नाले डबके तलाव बोडीत पाणी जातो, तेव्हा पुर्ण पाणी दूषित झाला असतो, गुरेढोरे तेव्हा बाहेचा पाणी पितात, पहिल्या पाऊसामुळे घान व जीव जंतू वाहून तलावात बोडीत जातात, व पुर्ण पाणी दूषित होते, त्यामुळे साथीचे रोग पसरतात, या पासून सुटका मिळावी म्हणून डवऱ्यापाण्याची पोलो केली जाते, निसर्गाला आराधना केली जाते कोबळ्या बकराचा बळी दिला जातो.
संजोरी पोलो	दिवाळी, कार्तिक नंतर	संजोरी पोलो ही दिवाळी कार्तिक झाल्यानंतर साजरी केल्या जाते, आपल्या शेतीतून धानाचे पूर्ण पीक निघाले जाते, ठाकूर देवाच्या नावाने संजोरी पोलो करतात, ठाकूर देव शेतीची व पीकाची देखभाल करतो अशी धारणा लोकांची आहे, पिढ्या न पिढ्या परंपरेनुसार ही प्रथा सुरू आहे, कोबळ्या बकराचा बळी देवुन संजोरी पोलो साजरी केली जाते.
अळीची पोलो	शनिवारी धान रोवणी झाल्यानंतर	पिकावर निरनिराळे रोग व किडी येतात, आणि हा निसर्गाचा कोप आहे, असे समजून पिकावर कोणत्याही प्रकारचे रोग येवू नये म्हणून अळीची पोलो पाडली जाते.

नवा पोलो	सप्टेंबर महिन्यात	दुधमाळा गाव जमिदारीचा गाव असल्याने जमिदार व भुम्या जाकाई देवीच्या नावाने नवा पोलो करतात, शेतामधुन नवीन पिक येण्याला सुरुवात होते त्यावेळेस भुम्या जाकाई देवी जवळ कोबंळे बकरे याचा बळी देवुन देविला विनंती करते,या वर्षी चागला पिकपाणी होवू दे व त्यानंतर सर्व चौदाही गावातील लोक नवीन धान्य खायला सुरुवात होते, म्हणून या पोलोला नवा पोलो म्हणतात.
हाडोक पोलो	सप्टेंबर महिन्यात	धान्याची रोवनी सपली की हाडोक पडतात, हाडोक म्हणजे दुष्काळ असा अर्थ होतो, पुर्वी खूप दुष्काळ पळत असे अपुरे साधनांचा अभावी ते घडत असे, त्यांना संपूर्ण जीवन निसर्गावर अवलंबून राहावे लागायचे, परसळ (देवधान),मोहफुले, चार, टेभंरे व इतर कंदमूळ तेव्हा लोक खात असून आपला उदरनिर्वाह करीत असे, म्हणून निसर्गाला आराध्य मानुन निसर्गाची पुजा करीत असे, ते निसर्गाला सांगत होते की देवा या वर्षी चागला पाऊसपाणी पडू दे भरभरून शेती.व जंगलातील फळे मुळे होवू दे आम्ही तुला विनंती करतो, व कोबंळे बकरे याचा बळी देतो ही परंपरा रीती रीवाज नुसार आजही सुरु आहे.
बिजोरी पोलो	जून महिन्यात	पहिला पाऊस पडतो व शेतकरी शेतीच्या कामाला सुरवात करतो, त्यावेळेस गावात बीजोरी पोलो केली जाते, बीजोरी पोलो केल्या नंतर सर्व शेतकरी आप आपल्या शेतात पेरणीला सुरवात करतात.
मोहडोबंरी पोलो	मार्च महीन्यात	मोहाच्या झाडाला मार्चच्या सुरवातीला फुले येतात, आणि शिमगा(होळी)सुध्दा या महीन्यात येते, म्हणून शिमग्याला पोलो पाडतात, मोहडोमंरीची पोलो झाल्याशिवाय कोणीही मोहफुले वेचत नाही ,

गावातील सामुहिक देवस्थान

अ.क्र.	नाव	स्थान
1	नार माता/ गाव माउली/ माराई	गावात
2	जाकाई माता	डोंगरात
3	गोसाई देव देव	जंगलात
4	ठाकूर देव/चिकाटी/ भूम्याल / तल्लूर मुते	शेतात
5	महादेव	नदी जवळ

6	भीम देव	जंगलात
7	बजरंग बली	गावात
8	बलकी देव	जंगलात
9	मोठा देव	जंगलात

1.8 संघटन

एक मेका साहय करू अवघे धरु सुपंथ।ह्या मनी प्रमाणे गावात एकोपा राहावा,गाव एकसंघ राहावे,जर गावत संघटना नसेल आणि एकता नसेल त्यागावाचा विकास होत नाही,म्हणून संघटना तयार करणे आवश्यक आहे, म्हणून दुधमाळा ग्रामसभेत संघटनेच्या माध्यमातून समित्या व बचत गट तयार केले. (1) वनहक्क समिती, (2) सनियंत्रण समिती, (3) नियोजन समिती, (4) वन व्यवस्थापन समिती, (5) साधनसंपत्ती नियोजन व व्यवस्थापन समिती, (6) मादक द्रव्य नियंत्रण समिती, (7) ग्रामसभा कोष समिती, (8) शांतता व न्याय समिती, (9) कर्ज नियंत्रण समिती. (10) बाजार समिती, (11) तंटामुक्ती समिती, गावातील महिला बचत गट, शेतकरी बचत गट, युवक मंडळ, या सगळ्यांचा माध्यमातून गाव एकता संघटीत आहे.

1.9 इतर ग्रामसभा व महासंघाशी संबंध

आपण निसर्गाकडे पाहून वाटचाल करायला पाहिजे कारण निसर्गाकडून मानवाला बरेच काही शिकायला मिळेल, आपण जेव्हा जंगलात प्रवेश करतो तेव्हा वृक्ष, प्राणी,पक्षी, व मासे सुध्दा समुहाने दिसतात, वाघासारखे एकल पोटे तरी समुहाला घाबरतात, आपण मानुस आहोत, म्हणून ठेकेदार, व्यापारी, दलाल, व राजकारणी या लोकांपासून वाचायचे असेल तर संघपनेची जरुत आहे, संघटना नसेल तर एकता नाही, आणि एकता नसेल तर प्रत्येक मानसाला कोणीतरी फसवणूक करतो, म्हणून संघटना तयार करणे आवश्यक आहे. (1) कोणतेही व्यवाहार करत असताना ग्रामसभा महासंघाशी चर्चा केली जाते, कारण अनेक गावामध्ये ठेकेदारानी एकटे गाव पाहून फसवणूक करून निघून जातो, त्यामुळे इतर गावाचा संघ तयार करून ठेकेदारासोबत व्यवहार केला जातो. (2) कोणतेही गौण उपज गोळा करून महासंघाच्या मदतीने व्यवहार केल्यास मालाला योग्य भाव मिळते व फसवणूक होत नाही. (3) गावातील कोणतेही भांडण तंटे मिटवण्यासाठी पोलीस स्टेशन किंवा न्यायालयाचा दार ठोठावा लागत नाही. (4) एकाद्या गावामध्ये इतर शासकीय अधिकारी बळजबरीने मनमानी करत असेल तर महासंघा मध्ये किंवा इतर चार पाच ग्रामसभा त्याचा निपटारा पुर्ण केला जातो.

1.10 गावात असलेल्या सुविधा

गावातील सेवा, सुविधा आणि त्यांचे अंतर खालील प्रमाणे आहे–

अ.क्र.	सुविधा व यंत्र संसाधन	अंतर
1	प्राथमिक शाळा	गावात
2	अंगणवाडी	गावात

3	गट ग्रामपंचायत कार्यालय	गावात
4	आरोग्य उपकेंद्र	गावात
5	तलाठी कार्यालय	गावात
6	स्वस्त धान्य दुकान	गावात
	पोष्ट ऑफिस	गावात
	तालुका	9 किमी
	जिल्हा	25 किमी

1.11 पशुधन माहिती

अ.क्र.	पशुधनाचे प्रकार	संख्या
1	गाय- बैल	400
2	म्हैस- रेडे	10
3	शेळी/बकरे	250
4	कोंबडी	1000

1.12 कृषी पिके हंगाम माहिती

अ.क्र.	हंगाम	खरीप (हो/नाही)	रब्बी (हो/नाही)
1	धान	हो	हो
2	भाजीपाला	नाही	हो
3	तूर	नाही	हो
4	चना	नाही	हो
5	मुंग	नाही	हो
6	जवस	नाही	हो
7	उळीद	नाही	हो
8	मका	नाही	हो
9	शेंगदाणे	नाही	हो

1.13 पावसाची सरासरी

वर्ष	पाऊस (मी.मी.)
2015	848
2014	1266
2013	2368
2012	1568
2011	1214
2010	1769
2009	1124

2008	1272
2007	1874
2006	1564
2005	1682
2004	1315

2. वन व्यवस्थापन आराखड्याविषयी

2.1 उद्देश आणि कृती

उद्देश	कृती
1) वनाचे संरक्षण करणे:-	1. वनाचे वनव्यापासुन ऱ्हास थांबवणे. 2. निसर्गातून मिळणाऱ्या विविध लाभांना, गौण उपजांना वाढविणे व टिकवून ठेवणे 3.आपल्या जंगलातून चोरी होणाऱ्या मालाला रोख लावणे व दंडात्मक कार्यवाही करणे. 4.जंगल सौरक्षण साठी गावात नियमावली तयार करणे. 5.सीमांकन करणे. 6.रोपवाटिका तयार करणे. 7.औषधी वनस्पती व चराई साठी चारा तयार करणे. 8.वनस्पतींची यादी बनवणे. 9.वेगवेगळ्या भुदृश्यांची यादी बनवणे. 10.जंगलाचे शाश्वत पद्धतीने वापर करणे. 11.वेगवेगळ्या भुदृश्यांची नकाशे तयार करणे. 12वनस्पती लागवडी नंतर त्यांची निघा राखणे. 13.वृक्षांची दर हेक्टरी संख्येचा अंदाज काढणे.
2) जंगलातील जैवविविधतेचे संरक्षण :-	1) आपल्या जंगलातील जैवविविधतेचे नुकसान होत असल्यास त्यासाठी कृतिशील असणे.उदा. शिकार, अवैध मासेमारी असे अवैध काम होत असल्यास त्यास प्रतिबंध घालणे. 2) नष्ट होणाऱ्या वनस्पतींची कारणासहित नोंद ठेवणे
3) स्थलांतर थांबवणे	1) गावातील तरुण मुलं गावात काम नाही मिळत म्हणून बाहेर कंपनीमध्ये जातात परंतु ठेकेदाराकडून त्यांची फसवणूक होऊन वापस गावात येतात असे प्रकरण थांबविणे. तसेच 2) गावातील लोकांना बाहेर रोजगारासाठी जाण्याची वेळ येऊ नये यासाठी गावातच वर्षभर काम पुरले पाहिजे यासाठी वेळोवेळी रोजगार हमी किंवा इतर योजनेच्या माध्यमातून काम उपलब्ध करून देणे.
4) रोजगार हमी योजना ग्रामसभा स्वतः राबवेल यासाठी प्रयत्न करणे.	वनहक्क च्या कलम ३(१)(e) नुसार रोजगार हमी यंत्रणा घोषित करणे.

5) ग्रामसभेची फसवणूक टाळणे	1) गौण वणोपजाची खरेदी ग्रामसभेतच करणे व ग्रामसभेतर्फे त्याची विक्री करणे. 2) गौण उपजांची मूल्यसंवर्धन व विक्री साखळी तयार करणे. 3) तेंदु व बांबू प्रक्रिया स्वतः ग्रामसभे मार्फत करणे. 4) गावात नियम तयार करणे,उदा,(ग्रामसभेचे , जंगलाचे, गौणउपज वापराचे, आर्थिक व्यवहार, निस्तार काढण्याचे ,इत्यादी)

2.2 सामुहिक वनसंपत्ती क्षेत्राचा तपशील

गावाच्या गावहद्दी येणाऱ्या वनक्षेत्राची माहिती खालील प्रमाणे-

A) **कंपार्टमेंट नंबर तपशील** :- 454, 515, 555, 465

B) **सर्व्हे नंबर तपशील** :- 1, 9, 24, 40, 42, 62, 131, 133, 139, 142, 144, 145, 165, 171, 177, 224, 226, 227, 229, 234, 12, 15, 21, 39, 42, 43, 44, 46/1, 51, 54, 70, 83, 89, 90, 141, 143, 152, 168, 175, 176, 184, 202, 205, 208, 230, 231, 237.

C) **वनक्षेत्राच्या चतु:सीमा ची माहिती** -

पूर्व- काकडवेली, राजोली

पश्चिम- मिचगाव, परसवाडी

उत्तर– नवरगाव, यरंडी

दक्षिण- कनाळगाव (रिठी)

2.3 सीमा व हद्दीची स्थिती

1) पुर्व सीमा, 20 ते 25 मीटर अंतरावर लाकडी मुनारे व दगळी मुनारेआणि काही ठीकाणी गोटे गाढलेले आहेत,
2) पश्चिम सीमा 20 ते 25 मीटरवर लाकडी मुनारे, दगळी मुनारे आहेत,
3) उत्तर सीमा लाकडी मुनारे दगडी मुनारे व काही ठिकाणी गोटे गाढलेले आहेत,
4) दक्षिण सीमा, ही सीमा पुर्णतः शेतीतून असुन काही ठिकाणी लाकडी मुनारे व काही ठिकाणी सर्वेरचे गोटे आहेत,आणि सीमाचे चारही बाजू पुर्ण साफ केलेले आहेत,

2.4 समुदायीक वन हक्क प्राप्त जंगलावरील सद्यस्थितीतील अडचणी व धोके

1) **आंतरिक धोके** :- वणवा, वृक्षतोड, अतिक्रमण,बिमारी, हवामान बदल
2) **बाह्य धोके**:- वणवा, वृक्षतोड,चोरी,

2.5 जमिनीचा वापर तक्ता:

जमिनीचा वापर	क्षेत्रफळ (हे)
डोंगर व जंगल	250
जंगल	100
कठाणी नदी	10

मळेखट	5
पडीक जमीन	20
गावठाण	10
नवा तलाव, सिंदेबोडी, माराई बोडी, टोल्याची बोडी	10
शेती	250
काकडवेली नाला	5
कठाणी नदी	10
टोल्याची बोडी	1
माराईबोडी	1
सिंदेबोडी	3
नवातलाव	5
जलसाठ्या मध्ये ग्रामसभेचे दोन मोठे तलाव व दोन लहान बोडी आहेत व खाजगी बोड्या आहेत.	15

2.6 भूभाग/जलभाग यादी

तुकडा क्रमांक	भुदृश्य प्रकार	भूरचना
19	३. खूप कमी वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	उभा चढ
18	१६. खूप कमी वृक्ष डोंगराळ (गवत)	कमी चढ
17	१०. दाट वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	उभा चढ
16	२५. मध्यम वृक्ष डोंगराळ (बांबू)	उभा चढ
15	९. मध्यम वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	मध्यम चढ
14	२१.विरळ वृक्ष डोंगराळ (बांबू)	मध्यम चढ
13	६.विरळ वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	उभा चढ
12	२७ . दाट वृक्ष डोंगराळ (बांबू)	मध्यम चढ
11	६.विरळ वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	उभा चढ
10	७. मध्यम वृक्ष मैदानी (मिश्र)	सपाट
9	४. विरळ वृक्ष मैदानी (मिश्र)	उंचसखल
8	१२. खूप कमी वृक्ष मैदानी (गवत)	सपाट
7	१२. खूप कमी वृक्ष मैदानी (गवत)	सपाट
6	५.विरळ वृक्ष खडकाळ (मिश्र)	कमी चढ
5	१८. विरळ वृक्ष मैदानी (गवत)	मध्यम चढ
4	१. खूप कमी वृक्ष मैदानी (मिश्र)	सपाट
3	४. विरळ वृक्ष मैदानी (मिश्र)	उंचसखल
1	१२. खूप कमी वृक्ष मैदानी (गवत)	कमी चढ
2	१८. विरळ वृक्ष मैदानी (गवत)	सपाट

2.7 ग्रामसभेद्वारा सीमांकन केलेला नकाशा – परिशिष्ट 1

2.8 वनक्षेत्रातील टापू (पारंपारिक/विशिष्ट नावाने ओळखल्या जाणारी जागा) माहिती

1) सिंदेबोडी भटाळ 2) आ्बेकोडंर 3) लयापाडी 4) कुंभार खण 5) लालमाती भडक 6)मुरुम खदान भटाळ 7)जाकाई डोंगर 8)यरंडी डोंगर 9)मोठ्या देवाची हुळकी 10)रावनाचा टेकळ 11) मळेखट 12) बलकिदेव भटाळ 13)जाकाई डोंगर 14)कोवान मेटा 15)गोसाईदेव हुळकी 16) बोगान मेटा 17) सागवन मेटा 18) यरंडी रस्ता 19) कोवान मेटा

2.9 वृक्षांचा विविध भूभागावर संख्यात्मक अंदाज

भुदृश्य प्रकार	**१. खूप कमी वृक्ष मैदानी (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	काक ई	10.0384863	0.049927335
2	खैर	10.0384863	0.049927335
3	गराडी	40.1539452	1.683549732
4	धामण	10.0384863	0.062628849
5	धावडा	10.0384863	0.127813977
6	बेहेडा	40.1539452	1.727485787
7	मोह	10.0384863	0.720950716
8	मोहू	20.0769726	1.616926696
9	येन	20.0769726	1.094806599
10	शेहना	10.0384863	0.127813977
11	साग	20.0769726	0.773594098
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**200.769726**	
भुदृश्य प्रकार	**१०. दाट वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	कळंब	40.071725	3.895658681
2	कस ई	13.3572417	0.959299307
3	गराडी	160.2869	4.342091599

4	घोघर	13.3572417	0.06643347
5	तेंदू	13.3572417	2.234821931
6	धावडा	13.3572417	0.59790123
7	पारड	13.3572417	0.215244443
8	बांबू	13.3572417	0
9	बिजा	26.7144834	2.81146445
10	बिवला	13.3572417	2.721114931
11	बेहेडा	13.3572417	0.959299307
12	भेरा	13.3572417	0.130209601
13	येन	40.071725	2.388947581
14	शेहना	26.7144834	5.596355513
15	साग	66.7862084	4.833699277
16	साल ई	13.3572417	2.39160492
17	सुर्या	26.7144834	0.287098884
18	हिरडा	13.3572417	0.449090257
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**534.2896673**	
भुदृश्य प्रकार	**१२. खूप कमी वृक्ष मैदानी (गवत)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	आवळा	15.9296515	0.35652414
2	कंळब	7.96482574	0.513394762
3	कळंब	7.96482574	0.35652414
4	कुळा	7.96482574	0.039613793
5	कोजोब	7.96482574	0.457935451
6	खैर	7.96482574	0.077643035
7	गराडी	39.8241287	1.250211318
8	चार	15.9296515	0.456350899
9	तेंदू	15.9296515	0.781184005
10	धावडा	7.96482574	0.457935451
11	पळस	7.96482574	0.19173076
12	पारड	15.9296515	0.411983451
13	बाहवा	7.96482574	0.838227867
14	बिजा	15.9296515	1.156152327
15	बेल	7.96482574	0.35652414
16	बेहेडा	15.9296515	1.123447179
17	मोव ई	7.96482574	0.12834869
18	मोह	7.96482574	0.572023176

19	मोहू	23.8944772	2.177174082
20	येन	31.8593029	1.62733463
21	रोहन	15.9296515	0.459520003
22	शिवन	7.96482574	0.101411311
23	साग	15.9296515	1.253000129
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**318.5930295**	
भुदृश्य प्रकार	**१४. खूप कमी वृक्ष खडकाळ (गवत)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	काकयी	20.1690644	0.125832247
2	कुळा	20.1690644	0.117004729
3	गराडी	60.5071931	1.51078946
4	घोटी	20.1690644	0.231762454
5	चार	60.5071931	0.395793776
6	तेंदू	20.1690644	0.976483913
7	धावडा	40.3381287	1.917015756
8	पारड	20.1690644	0.208008408
9	बाहवा	20.1690644	0.369792725
10	भेरा	20.1690644	0.786451541
11	मोवयी	20.1690644	2.049428516
12	मोहू	60.5071931	4.451315723
13	येन	20.1690644	0.339618665
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**403.3812872**	
भुदृश्य प्रकार	**१८. विरळ वृक्ष मैदानी (गवत)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	कंळब	8.1898405	0.625918418
2	कुळा	16.379681	0.098606265
3	कोजोब	32.759362	5.057725828
4	गराडी	32.759362	1.383876686
5	चार	16.379681	0.144031623
6	जामरून	8.1898405	0.104276288
7	तेंदू	24.5695215	0.48710061
8	धावडा	16.379681	0.762520356
9	पारड	8.1898405	0.301358472

10	बिवला	8.1898405	0.14396645
11	बेल	16.379681	0.105905605
12	बेहेडा	8.1898405	0.876963582
13	मोहू	40.9492025	2.764755429
14	येन	32.759362	1.263437574
15	लोकडी	8.1898405	0.131974677
16	शिवन	8.1898405	0.266947297
17	साग	32.759362	1.487305729
18	हिवर	8.1898405	0.089221399
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**327.5936201**	
भुदृश्य प्रकार	**२१.विरळ वृक्ष डोंगराळ (बांबू)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	कोजोब	12.6296867	0.814081211
2	गराडी	75.77812	2.206059578
3	धावळा	37.88906	6.015155614
4	भेरा	12.6296867	1.216096624
5	शेहना	25.2593733	2.645763935
6	साग	75.77812	9.120724678
7	सुर्या	12.6296867	0.565334174
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**252.5937335**	
भुदृश्य प्रकार	**४. विरळ वृक्ष मैदानी (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	कोजोब	35.4658978	7.016909737
2	गराडी	53.1988466	3.196239428
3	घोगर	17.7329489	0.596208017
4	धामन	17.7329489	1.019550987
5	धावडा	70.9317955	4.060564659
6	पारड	17.7329489	1.866236929
7	बांबू	35.4658978	0
8	मोव ई	17.7329489	1.019550987
9	येन	17.7329489	7.143912628
10	साग	53.1988466	5.581071495
11	सुर्या	17.7329489	0.79376807

वृक्ष संख्या	प्रती हेक्टर	354.6589777	
भुदृश्य प्रकार	२५. मध्यम वृक्ष डोंगराळ (बांबू)		
क्र.	वृक्ष	वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर	खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)
1	कंळब	11.8525472	0.398500199
2	कोजोब	23.7050944	1.603432754
3	गराडी	71.1152832	2.84137716
4	धावळा	11.8525472	0.68145892
5	बांबू	23.7050944	0
6	साग	71.1152832	4.272676692
7	सुर्या	23.7050944	0.530547602
वृक्ष संख्या	प्रती हेक्टर	237.050944	
भुदृश्य प्रकार	२७ . दाट वृक्ष डोंगराळ (बांबू)		
क्र.	वृक्ष	वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर	खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)
1	कंळब	11.8525472	0.398500199
2	कोजोब	23.7050944	1.603432754
3	गराडी	71.1152832	2.84137716
4	धावळा	11.8525472	0.68145892
5	बांबू	23.7050944	0
6	साग	71.1152832	4.272676692
7	सुर्या	23.7050944	0.530547602
वृक्ष संख्या	प्रती हेक्टर	237.050944	
भुदृश्य प्रकार	४. विरळ वृक्ष मैदानी (मिश्र)		
क्र.	वृक्ष	वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर	खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)
1	आवळा	9.40038727	0.605927831
2	कस ई	9.40038727	0.398640668
3	कुळा	9.40038727	0.067325315
4	गराडी	122.205035	3.91391976
5	चार	18.8007745	0.272069077
6	तेंदू	18.8007745	0.704746432
7	बांबू	9.40038727	0

8	बाहवा	9.40038727	0.091637234
9	बिवला	9.40038727	0.478757792
10	बेल	9.40038727	0.287553899
11	बेहेडा	18.8007745	0.575107798
12	भेरा	9.40038727	0.151481958
13	मोहु	9.40038727	0.905151451
14	मोहू	9.40038727	0.675123293
15	येन	18.8007745	0.606975114
16	रोहन	9.40038727	0.269301258
17	साग	9.40038727	0.234591318
18	सागवन	28.2011618	0.258753626
19	सुर्या	18.8007745	0.094330246
20	हिरडा	9.40038727	0.420783216
21	हिवर	9.40038727	0.345902505
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**376.0154909**	
भुदृश्य प्रकार	**५.विरळ वृक्ष खडकाळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	आवळा	17.8167331	0.510411805
2	कंळब	17.8167331	0.797518445
3	कुळा	17.8167331	0.127602951
4	गराडी	53.4501992	1.141337508
5	गोंगल	17.8167331	0.510411805
6	तेंदू	17.8167331	1.024368136
7	धावडा	17.8167331	0.413433562
8	बाहवा	17.8167331	0.226849691
9	बेहेडा	17.8167331	1.148426561
10	भेरा	35.6334661	0.638014756
11	मोहू	17.8167331	2.04164722
12	येन	17.8167331	1.279574039
13	रोहन	17.8167331	0.173681795
14	शिवन	17.8167331	0.694727179
15	साग	35.6334661	3.207796413
16	सुर्या	17.8167331	0.28710664
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**356.3346615**	

भुदृश्य प्रकार	**६.विरळ वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	आवळा	6.90525921	0.351681964
2	कंळब	6.90525921	0.445097485
3	कुळा	20.7157776	0.280741118
4	कोजोब	6.90525921	0.445097485
5	खैर	6.90525921	0.269256503
6	गराडी	41.4315553	1.399859066
7	घोघर	13.8105184	0.122264433
8	घोटी	6.90525921	0.067314126
9	चार	6.90525921	0.111274371
10	जामरूध	6.90525921	0.445097485
11	तेंदू	13.8105184	0.629181013
12	धावडा	13.8105184	0.343439418
13	धावळा	13.8105184	0.358550752
14	भेरा	6.90525921	0.111274371
15	मोका	6.90525921	0.309095476
16	मोव ई	41.4315553	2.25296258
17	मोहु	27.6210368	2.946984955
18	साग	13.8105184	0.892942486
19	सावरून	6.90525921	0.664898712
20	सुर्या	6.90525921	0.087920491
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**276.2103683**	
भुदृश्य प्रकार	**७. मध्यम वृक्ष मैदानी (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	कस ई	27.1362228	0.456935811
2	कोजोब	54.2724456	3.509076999
3	गराडी	135.681114	6.865266212
4	तेंदू	27.1362228	0.1349645
5	धावडा	27.1362228	1.56018962
6	धावळा	27.1362228	0.677197875
7	पारड	27.1362228	0.26453042
8	बिवला	54.2724456	10.6352026
9	भेरा	27.1362228	0.43728498

10	मोव ई	27.1362228	1.63447408
11	मोह	27.1362228	3.109582079
12	येन	27.1362228	2.855848819
13	साग	54.2724456	6.181374098
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**542.7244564**	
भुदृश्य प्रकार	**९. मध्यम वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	गराडी	129.869076	4.059193206
2	घोटी	32.4672689	1.265994953
3	चिचवा	32.4672689	3.416894542
4	तेंदु	32.4672689	0.050639798
5	धावडा	32.4672689	1.453310533
6	पारड	32.4672689	3.720474965
7	बांबू	97.4018068	0
8	मोव ई	32.4672689	1.453310533
9	येन	32.4672689	0.09327024
10	साग	64.9345379	2.648254749
वृक्ष संख्या	प्रती हेक्टर	519.476303	

3. वनहक्क अंतर्गत मिळणाऱ्या लाभांची गरज आणि वापर तपशील -

3.1 वनस्पती वापर तपशील

शीट 1 (अन्न)

क्र.	वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून

1	कुळा	फुल,शेंगा	जून ते जुलै	70	75	25
2	पिंपळ बार	फुल	जून ते जुलै	30	75	25
3	सफेद मुसळी	पान	जुलै अगस्त	40	99	1
4	कळू कांदे	कांदे	डिसेंबर ते जानेवारी	26	99	1
5	तरोटा	पान	जुलै	34	25	75
6	कडू भाजी	पान	मे ते जून	32	99	1
7	चिपळी भाजी	पान	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	3	99	1
8	शेरडीरा	देठ	जुलै ते ऑगष्ट	8	99	1
9	हळदुली	कांदे	डिसेंबर ते जानेवारी	23	99	1
10	पार्सेला	फळ	जानेवारी ते फेब्रुवारी	5	99	1
11	बोराभाजी	पान	जुलै ते ऑगष्ट	76	99	1
12	आंबा	फळ	मे ते जून	98	25	75
13	आवळा	फळ	जानेवारी ते एप्रिल	51	99	1
14	उमरून	फळ	मे ते जून	12	25	75
15	कचर कांदे	कांदे	एप्रिल ते मे	11	99	1
16	कवठ	फळ	एप्रिल ते मे	6	99	1
17	काटवल	फळ	जुलै ते सप्टेंबर	90	1	99
18	काटा कोहळा	फळ	नोव्हेंबर ते जानेवारी	12	1	99
19	काळी मुसळी	पान	जुलै ते ऑगष्ट	8	99	1
20	कोयार भाजी	पान	जून	91	99	1
21	कोजूब	फळ	जून ते जुलै	70	99	1
22	खोबर वेल	मूळ	नोव्हेबर ते जानेवारी	25	99	1

23	गवतीचाय	पान	बाराही महिने	2	1	99
24	चिंच	फळ	मे ते जून	80	25	75
25	बोदेले	फळ	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	80	70	30
26	जांभूळ	फळ	जून ते जुलै	80	70	30
27	टेंभरून	फळ	एप्रिल ते मे	90	99	1
28	धोबे	पान	ऑगष्ट ते सप्टेंबर	80	1	99
29	पातुर भाजी	पान	जून ते जुलै	80	99	1
30	बेहळा	फळ	डिसेंबर ते जानेवारी	17	99	1
31	मटारु	फळ,कांदे	नोव्हेंबर ते डिसेंबर	98	1	99
32	बांबू	कोंब	ऑगष्ट ते सप्टेंबर	98	99	1

3.2 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 2 (चारा)

क्र.	वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी वापर केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	कार जाळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
2	डोगाल जाळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
3	बरटूम	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
4	पुतेर जाळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
5	जुनाक जप्पी	पान	जून ते मार्च	90	10

6	हिकुम जप्पी	पान	जून ते मार्च	90	10
7	पर्सेला	पान	जून ते मार्च	90	10
8	बिलायकोजी	पान	जून ते मार्च	90	10
9	दुधूम	पान	जून ते मार्च	90	10
10	बोराभाजी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
11	कोरहुची	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
12	उतरण वेल	पान	जून ते मार्च	90	10
13	उमरून	पान	जून ते मार्च	90	10
14	उरसुळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
15	एरोनी	पान	जून ते मार्च	90	10
16	कसई	पान	जून ते मार्च	90	10
17	काटा भाजी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
18	कुसार्या गवत	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10
19	खोबरवेल	पान	जून ते मार्च	90	10
20	गराडी	पान	जून ते मार्च	90	10
21	चिंच	पान	जून ते मार्च	90	10
22	चिकना	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
23	जंगली तूर	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
24	जंगली मुंग	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
25	बोंगा भाजी	पान	जून ते मार्च	90	10
26	रांजी	पान	जून ते मार्च	90	10

3.3 वनस्पती वापर तपशील
शीट 3 (जाळाऊ लाकूड)

क्र.	उत्पादन वनउपज	हंगाम आणि	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण

	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग	कालावधी	समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	मोह	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
2	गराडी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
3	येन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
4	चिंच	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
5	रोहन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
6	झिलबुली	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
7	सिहाना	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
8	भेरा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
9	बिजा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
10	आवळा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
11	चारा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
12	पळस	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
13	धावळा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
14	कुळा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

3.4 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 4 (घर बांधणी)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	साग	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
2	बांबू	ओला बांबू	जानेवारी ते जून	95	5
3	येन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

4	बिजा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
5	गराडी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
6	सूर्या	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
7	मोवई	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
8	अंजन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
9	रोहणी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
10	कारारुख	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
11	हळदु	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

3.5 वनस्पती वापर तपशील
पत्रक 5 (कृषी अवजारे)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	साग	नांगर,दांडी	मे ते जून	10	95	5
2	बोरी	नांगर	मे ते जून	3	95	5
3	भेरा	नांगर,दांडी	मे ते जून	25	95	5
4	कोजूब	नांगर	मे ते जून	36	95	5
5	करारुख	पट्टा,फन,वकर	मे ते जून	11	95	5
6	अंजन	नांगर, दांडी	मे ते जून	40	95	5

7	बिजा	नांगर, दांडी	मे ते जून	5	95	5
8	धावळा	दांडी	मे ते जून	40	95	5

3.6 वनस्पती वापर तपशील
शीट 6 (कुंपण घालणे)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	बांबू	ओला/सुका बांबू	मे ते जून	97	95	5
2	साग	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	50	95	5
3	गराडी	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	55	95	5
4	येन	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	45	95	5
5	बिजा	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	44	95	5
6	पळस	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	67	95	5
7	रोहणी	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	70	95	5
8	धावळा	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	30	95	5

3.7 वनस्पती वापर तपशील
पत्रक 7 (संस्कृती)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	कारण
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		
1	मोह	फांदी,पान	मार्च ते मे	लग्नासाठी
2	बांबू	बांबू	मार्च ते मे	लग्नासाठी

3	साग	वाळलेला लाकूड	मार्च ते मे	लग्नासाठी
4	जांभूळ	फांदी	मार्च ते मे	लग्नासाठी
5	कोजूब	फांदी	मार्च ते मे	लग्नासाठी
6	वराकली	फळ	मार्च ते मे	पूजेसाठी
7	कुळा	पान,शेंग	ऑगष्ट	पोळा सणाच्या वेळी
8	शिंदी	पान	मार्च ते मे	मोहूर/बाशिंग बनविण्यासाठी
9	माहूर	पान	मार्च ते मे	पत्राली
10	मोहई	वाळलेला लाकूड	मार्च ते मे	लग्नासाठी
11	येन	वाळलेला लाकूड	मार्च ते मे	लग्नासाठी
12	शतावरी	पान	ऑगष्ट	पोळा सणाच्या वेळी
13	बेल	पान	हमेशा	पूजेसाठी
14	बोर	फळ	जानेवारी	वान वाटणी
15	भेरा	पान	ऑगष्ट	पोळ्यासाठी
16	तुळशी	पान	मार्च ते मे	लग्नासाठी
17	दुर्वा	पान	बाराही महिने	पूजेसाठी
18	पळस	पान	मार्च ते मे	पत्रावळी
19	परसोड	फळ	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	दिवाळी साठी
20	कडूनिंब	पान	मार्च	पूजेसाठी

3.8 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 8 (वन औषधी)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	केहकामाटी	कांदा	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5

2	हादेमाटी	पंचांग	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
3	नांगेलमाटी	पंचांग	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
4	कांदाळ उल्ली	पंचांग	जून ते जुलै	95	5
5	कर्वूलमाटी	कांदा	जून ते जुलै	95	5
6	हिर माटी	पंचांग	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
7	नसतोंडा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5
8	अदरवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
9	पार्सेला	पंचांग	ऑगष्ट	95	5
10	कटूल कोसा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5
11	दुधूम	पंचांग	बाराही महिने	95	5
12	नयनेंडी	पंचांग	जून ते ऑगष्ट	95	5
13	मस्या	साल	जून ते ऑगष्ट	95	5
14	डोकेमरा	साल	जून ते ऑगष्ट	95	5
15	हिवीर	मूळ	बाराही महिने	95	5
16	मूसतुमीर	फळ	डिसेम्बर	95	5
17	तिरका	फळ	डिसेंबर ते मार्च	95	5
18	सिरेल	साल	जून ते ऑगष्ट	95	5
19	चंद्रीमरा	साल,मूळ	जून ते ऑगष्ट	95	5
20	नाचुम	साल	बाराही महिने	95	5
21	कोरकोट जपी	पान,मूळ	बाराही महिने	95	5
22	बोराभाजी	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	95	5
23	अडूळसा	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	5	95
24	झरका	पंचांग	जून ते जुलै	95	5
25	आघाडा	पंचांग	जून ते जानेवारी	95	5
26	अंजन	पंचांग	बाराही महिने	95	5
27	आटइ	साल	बाराही महिने	95	5

28	आपटा	साल	बाराही महिने	95	5
29	आंबा	पान,साल	बाराही महिने	5	95
30	उतरणवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
31	उमरून	पंचांग	बाराही महिने	50	50
32	उरसुळी	पंचांग	जून ते मार्च	50	50
33	कचर कांदे	कांदा	नोव्हेंबर ते जून	95	5
34	कडूनिम	पंचांग	बाराही महिने	50	50
35	करकरी (पोरा पुंगार)	पंचांग	ऑगष्ट	50	50
36	रक्त रोहणी	पंचांग	बाराही महिने	95	5
37	कळंब	साल	बाराही महिने	95	5
38	कळूकांदे	कांदा	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
39	कडूभाजी	पंचांग	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
40	कवसकुरी	फळ	नोव्हेंबर ते मे	95	5
41	कसई	साल	बाराही महिने	95	5
42	कुकुरडा	पंचांग	ऑगष्ट ते नोव्हेंबर	95	5
43	कुळा	पंचांग	बाराही महिने	45	55
44	कोयार भाजी	मूळ,पान	जून	95	5
45	करू	साल	बाराही महिने	95	5
46	खैर	साल	बाराही महिने	95	5
47	कोजूब	साल,मूळ	बाराही महिने	95	5
48	खोबरवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
49	गराडी	साल,पान	बाराही महिने	95	5
50	गवती चाय	पंचांग	बाराही महिने	95	5
51	गुळवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
52	घंटा	फळ	बाराही महिने	95	5
53	घोटी	फळ	बाराही महिने	95	5

54	चिकना	पंचांग	बाराही महिने	95	5
55	भूतगांजा	बीज	जून नोव्हेंबर	95	5
56	जोन्दुरली	पंचांग	बाराही महिने	95	5
57	डिकेमाली	डींक	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
58	देन्डोरा	पंचांग	ऑगष्ट ते डिसेम्बर	95	5
59	डोर्ली वांगा	पंचांग	नोव्हेंबर ते मार्च	95	5
60	तुळशी	पंचांग	बाराही महिने	95	5
61	तेंदू	पान	बाराही महिने	95	5
62	तेल दोडका	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	95	5
63	दुर्वा	पंचांग	बाराही महिने	95	5
64	देव तरोटा	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	95	5
65	धावळा	साल	बाराही महिने	95	5
66	धोबा	पान	बाराही महिने	95	5
67	निर्गुंडी	फळ	बाराही महिने	95	5
68	पडोरा	फळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
69	परसोड	बीज	जून ते डिसेम्बर	95	5
70	पळस	मूळ,बी,साल	जून ते डिसेम्बर	95	5
71	पळसवेल	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
72	पातुरवेल	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
73	बहावा	फुल	जून ते डिसेम्बर	95	5
74	बेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
75	बिबा	फळ	बाराही महिने	95	5
76	बेसवेल	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
77	बोर	साल,फळ	बाराही महिने	95	5
78	बोरू	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
79	भुईआवळा	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5

80	भुईचक्र	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
81	भुईनिंब	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
82	भूतगांजा	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
83	माका	साल	बाराही महिने	95	5
84	भेरा	पान	बाराही महिने	95	5
85	मालकांगुनी	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
86	माहूर	साल	बाराही महिने	95	5
87	मुंगना	पंचांग	बाराही महिने	5	95
88	सात्या	पंचांग	ऑगष्ट ते ऑक्टोंबर	95	5
89	रान केळी	पान,फळ	ऑगष्ट ते ऑक्टोंबर	95	5
90	रानझेंडू	फळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
91	रानभेंडी	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
92	रिठा	साल	बाराही महिने	95	5
93	रान हळद	कांदा	जून ते डिसेम्बर	95	5
94	रुई	पंचांग	बाराही महिने	95	5
95	रोहन	साल	बाराही महिने	95	5
96	लाजाळू	मूळ	बाराही महिने	95	5
97	लालगुंजा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5
98	लेन्जा	साल	बाराही महिने	95	5
99	लोगडी	फळ	बाराही महिने	95	5
100	वड	फळ,साल,मूळ	बाराही महिने	95	5
101	वर	पंचांग	जुलै ते ऑगष्ट	95	5
102	वराकली	पंचांग	जानेवारी ते मार्च	95	5
103	वाघनकी	पंचांग	डिसेम्बर ते मे	95	5

104	शंखपुष्पी	पंचांग	बाराही महिने	2	98
105	सफेद मुसळी	पंचांग	जून ते सप्टेंबर	95	5

3.9 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 9 (इतर)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून

3.10 समुदायाने विक्रीसाठी जमा केलेल्या वनउपजचे विश्लेषण

क्र.	वनउपजाचे नाव	वनउपज संग्रहाचे हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	वनउपज विक्रीचे हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	वनउपजाचे सरासरी बाजार किमत	मूल्य वृद्धी	विक्रीची जागा	समुदायीक क्षेत्रातून गोला केलेले प्रमाण	इतर वन क्षेत्रातून गोला केलेले प्रमाण
1	मोह	फेब्रुवारी ते मार्च		एप्रिल ते मे	५ क्विंटल	२५		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
2	चार	एप्रिल		मे	२५ किलो	१९०		फिरते व्यापारी	१००%	
3	तेंदू	मे		मे	१०० मुडके एक व्यक्ती			फिरते व्यापारी	९०%	10%
4	तरोटा	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर		डिसेम्बर	6 किलो	२५		फिरते व्यापारी	७०%	४०%
5	चिंच	मे		जून	20 किलो	35		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
6	टोरी	जून		जून	४० किलो	२५		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
7	बेहडा	जानेवारी ते मार्च		मार्च	४० किलो	7		फिरते व्यापारी	१००%	

4. ग्रामसभा सक्षमीकरण

4. ग्रामसभा सक्षमीकरण

4.1 हक्क :- बंधने, कर्तव्य व नियमांचे पालन केल्यास खालील हक्क राहतील.

१) गौणउपज वापराचे
२) मत्स्य व्यवसाय करण्याचे
३) इमारत लाकूड वापरण्याचे
४) खनिज वापराचे
५) पाणीसाठे वापरण्याचे
६) संस्कृती जोपासण्याचे

4.2 नियम

(A) जंगल गस्तीचे नियम :

1) व्यक्तींच्या यादी नुसार गावातील एकूण घरांपैकी 3 घर मिळून तिघे जण गस्तीवर जातील.
2) तिघे जण तीन दिवस जातील. परंतु याच अर्थ एकटा जर एकच दिवस गेला तर होईल असे समजू नये.
3) जाण्याआधी ऑफिस मध्ये जाऊन गस्ती बुकवर सही मारणे आवश्यक असेल. तसेच वापस आल्यानंतर सुद्धा सही मारावी.
4) गस्तीवर जाण्यास अडचण असेल तर किमान दोन दिवसा आधी सांगावे, अथवा वेळेवर माहिती दिल्यास त्याच्या ठिकाणी कुणी जाणार असेल तर तो स्वतः कुणाला तरी तयार करील.
5) गस्तीवर जाण्यास अडचण असल्यास कोणीतरी दुसरा व्यक्ती पाठवावे किंवा ग्रामसभेने पाठविलेल्या व्यक्तीला त्याची त्या दिवशीची रोजी म्हणून 300 रुपये द्यावे लागतील.
6) आज पाळी असून मी काही कारणाने आज न जाता उद्या जाईन असे असल्यास तसे वेळेवर सांगता येणार नाही किंवा पाळीवर सोबत असणाऱ्यांना काही अडचण नसल्यास आपसात ठरवावे.
7) पाळीवर 2 व्यक्तीपेक्षा कमी जाता येणार नाही.
8) गस्तीवर असतांना जर कुणाला कोणत्याही प्रकारची हानी पोहचल्यास तुरंत सर्वांनी मिळून त्याला घरापर्यंत पोहचवावे. आणि वेळ बाकी असल्यास बाकीचे पुन्हा परत जावे.

(B) चराईचे नियम :

1) रोज रोज एकाच ठिकाणी चराई करण्यासाठी नेता येणार नाही
2) देवराई/पेनगेडा ठेवलेल्या जंगलात गुरे चारण्यास मनाई.
3) बाहेर गावातील लोकांना आपल्या हद्दीत गुरे चारू देण्यासाठी अगोदर पास काढणे आवश्यक आहे.
4) शेळ्याना चारा म्हणून कोणत्याही झाडाचे फांद्या तोडता येणार नाही.

(C) गौणवनोपज गोळा, विक्री आणि वापराचे नियम :

1)गावातील लोकांना निस्तार आणायचे असल्यास जगंलाती वाळलेले लाकूड आणावे.
2) ओले लाकूड तोडता येणार नाही.
3) जंगलातून गरजेपेक्षा जास्त निस्तार आणल्यास तो जप्त केले जाईल आणि तोच निस्तार दुसऱ्या गरजू व्यक्तीला दिले जाईल.
4) कोणाला लग्नासाठी वगैरे वनोपज जास्ती प्रमाणात लागत असल्यास तसे आधीच ग्रामसभेला कळवण्यात यावे.
5)ग्रामसभेला विचारल्या जगंलातून निस्तार आणू शकत नाही.
6) शिवरासाठी लाकूड तोडत असतांना आधी निस्तार बुकात संख्यांची नोंद करावी. व जेवढे लागतात तेवढेच

तोडावे वाया जाऊ देऊ नये.
7) वासते आणतांना मोठे झालेले वासते आणू नये. असे आढळल्यास दंडात्मक कार्यवाही होईल.

(D) बाहेरील व्यक्तीसाठी नियम :
1) ग्रामसभेतून पास काढल्याशिवाय जंगलातून काहीही नेता येणार नाही.
2) तेंदू सारखे वनोपज न्यायचे असल्यास ते तोडून आमच्या ग्रामसभेतच त्याची विक्री करावी लागेल.
3) मोह फुल गोळा करत असताना त्या झाडाखाली आग लावता येणार नाही
4) बाहेरील व्यक्ती पास घेऊन सुद्धा असेल तरी त्याला माचीस घेऊन जंगलात जाता येणार नाही.
5) जंगलात आल्यानंतर पास असूनही कोणतीही वनस्पती व्यर्थ तोडल्यास दंडात्मक कार्यवाही होईल.

(E) पेनागेडा असल्यास त्या संबंधी नियम :
ग्रामसभा दुधमाळा पेनगडा नाही
(F) इतर ग्रामसभाशी संबंध ;
गावाजवळ असलेले सर्व ग्रामसभा एकत्र मिळून तेंदू लिलावसारख्या प्रक्रियेत सहभाग घेतात. एखाद्या गावाला काही अडचण किंवा फसवणूक झाल्यास ते आधी आपल्या जवळच्या ग्रामसभाशी चर्चा करून नंतर महासंघमध्ये विषय मांडतात.

(G) बँक खाते संबंधी नियम :
1) कोणालाही पैशाची देवाण घेवाण करत असताना त्याची पावती देने आणि घेणे बंधनकारक राहील.
2) झालेल्या खर्चाचा तपशील दर महिन्याच्या 1 तारखेला दाखविणे बंधनकारक राहील.
3) आर्थिक व्यवहार शक्य तो ऑनलाइन पद्धतीनेच करावा.
4) कोणतीही मोठी रक्कम देवाण घेवाण करायची असल्यास त्याआधी ग्रामसभेची परवानगी घेणे आवश्यक असेल.
5) ग्रामसभेचे पैसे कुंत्याही व्यक्तीला व्यक्तिगत देता येणार नाही.

(H) आर्थिक व्यवहाराचे हिशोब ठेवण्याचे नियम :
1) दर महिन्याच्या 1 तारखेला झालेल्या खर्चाचा तपशील ग्रामसभेपुढे मांडावे.
2) हिशोब मागाची जबाबदारी ही गावातील प्रत्येक व्यक्तीची असेल.
3) कुणाला हिशोबामध्ये काही घोळ वाटत असेल तर तसे सरळ ग्रामसभेमध्ये मांडावे.
4) हिशोब मागत असताना कोणत्याही वेळी किंवा कुठेही हिशोब मागता येणार नाही फक्त ग्रामसभेत किंवा हिशोबाच्या दिवशीच मागता येईल.

(I) लेखापरीक्षण अथवा ऑडीट बाबत नियम:
1) कोणत्या ठिकाणी किती कर बसते आहे. मग त्या वस्तूची गरज आपल्याला आहे किंवा नाही यावर विचार करावे.
2) जे काही कर असेल ते नियमानुसार भरावे.

5 शासकीय योजना

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तींसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तींसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
3	समाजासाठी अंगणवाडी इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
4	समाजासाठी ग्रामपंचायत पंचायत भवन इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
5	समुदायासाठी अन्नधान्य साठवण इमारतीचे बांधकाम	D	Non-NRM		Agri/Allied		
6	समुदायासाठी किचन शेड इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
7	समाजासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
8	समाजासाठी अंगणवाडी इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
9	समाजासाठी ग्रामपंचायत / पंचायत भवन इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
10	समुदायासाठी धान्य साठवण इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
11	समुदायासाठी किचन शेड इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	C	Non-NRM				
12	समुदायासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
13	गटांसाठी कृषी उत्पन्न साठवण इमारत बांधकाम	C	Non-NRM		Agri / Allied		
14	गटांसाठी बचत गट / फेडरेशन बिल्डिंगचे बांधकाम	D	Non-NRM				
15	व्यक्तींसाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंधांचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
16	व्यक्तींसाठी पेबल पॅरीफेरल / फार्म / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
17	व्यक्तींसाठी स्टोन पेरिफेरी / शेती / फील्ड बंधारे बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
18	व्यक्तींसाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
19	व्यक्तींसाठी पेबल कॉन्टूर बांधाचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
20	व्यक्तींसाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
21	व्यक्तींसाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
22	व्यक्तींसाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
23	व्यक्तींसाठी स्टोन ग्रेड्ड बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
24	समुदायासाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंध बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
25	समुदायासाठी पेबल परिघीय / शेत / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
26	समुदायासाठी दगड परिघीय / शेत / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
27	समुदायासाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
28	समुदायासाठी पेबल कॉन्टूर बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
29	समुदायासाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
30	समुदायासाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
31	समुदायासाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
32	समुदायासाठी स्टोन ग्रेडड बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
33	समुदायासाठी मातीच्या ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
34	समुदायासाठी पेबल ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
35	समुदायासाठी स्टोन ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
36	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
37	समुदायासाठी वितरक कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
38	समुदायासाठी किरकोळ कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
39	समुदायासाठी उप-गौण कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
40	समुदायासाठी वॉटरकोर्स/जलमार्ग बांधणे	B	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
41	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr

42	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
43	समुदायासाठी लघु कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
44	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
45	समुदायासाठी वॉटरकोर्सेस कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
46	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
47	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
48	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
49	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
50	समुदायासाठी फीडर कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
51	समुदायासाठी वितरण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
52	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
53	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
54	समुदायासाठी जलवाहिनी कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
55	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे बांधकाम	D	NRM	SWC		Water	SWC
56	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे नूतनीकरण	D	NRM	SWC		Water	SWC
57	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		Water	SWC
58	समुदायासाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
59	व्यक्तींसाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
61	व्यक्तींसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
62	समुदायासाठी निरुपयोगी भूमीचे सपाटीकरण / आकार देणे	A	NRM	LR	Agri / Allied		
63	समुदायासाठी चौर लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
64	समुदायासाठी फाईल लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
65	कम्युनिटी जलयुक्त भूमीचे पुनर्वसन	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
66	कम्युनिटी जलयुक्त जमीन निचरा	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
67	गटांकरिता उपजीविकेच्या कार्यासाठी वर्कशेडचे बांधकाम	C	Non-NRM				
68	व्यक्तींसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तींसाठी मातीचा ॲनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तींसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तींसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
73	समुदायासाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
74	समुदायासाठी माती चेक धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
75	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
76	समुदायासाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
77	समुदायासाठी गॅबियन धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
78	समुदायासाठी मातीच्या धरण दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
79	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	0	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
80	समुदायासाठी चिनाई / सीसी चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
81	समुदायासाठी गॅबियन चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		

86	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	0	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
87	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट रचना बांधणे	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
88	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / ?died		
89	समुदायासाठी कंपोस्ट पिट स्ट्रक्चरचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
90	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Aped		
91	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Sod Health	Agri/Allied		
92	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट खड्ड्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Solt Health	Agri/Allied		
93	समुदायासाठी कंपोस्ट खड्ड्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
94	गटांसाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	C	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
95	गटांसाठी एनएडीईपी कंपोस्ट रचना तयार करणे	C	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
96	गटांकरिता बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sol Health	Agri / Allied		
97	गटांसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sod Health	Agri / Allied		
98	समुदायासाठी स्मशानभूमीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
99	स्मशानभूमीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
100	समुदायासाठी कुलवर्ट / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सचे बांधकाम	D	Non-NRM				
101	समुदायासाठी गटार / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
102	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षणासाठी स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
103	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
104	समुदायासाठी डायव्हर्शन स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	NRM	SWC	Agri / Aided	water	SWC
105	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षण वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
106	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
107	समुदायासाठी डायव्हर्शन वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Alied	water	SWC

108	समुदायासाठी ओपन / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
109	समुदायासाठी ओपेरी / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
110	व्यक्तींसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
111	समुदायासाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri / Alied	Water	Irr
112	समुदायासाठी सिंचन मुक्त WI च्या पॅरापेट 8 प्लॅटफॉर्मची दुरुस्ती व देखभाल	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
113	गटांसाठी सिंचन ओपन वेल बांधणे	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Alied		
115	समुदायासाठी फिश ड्राईंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / flied		
116	समुदायासाठी फिश ड्रायिंग यार्डची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
117	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
118	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवर बागायती वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
119	व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
120	किनारपट्टीवर व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
121	विखुरलेल्या रेषेच्या वृक्षारोपण व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
122	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
123	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवरील रेषेखालील वृक्षारोपण व वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
124	व्यक्तींसाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमीचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
125	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
126	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
127	व्यक्तींसाठी शेतात बागायती वृक्षांचे रोपण करणे	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
128	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
129	व्यक्तींसाठी शेतात शेती वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		

130	व्यर्थभूमीत व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Aiied		
131	व्यक्तींसाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
132	व्यर्थभूमींमध्ये व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
133	व्यक्तींसाठी शेतात रेशीम लागवडीच्या झाडाचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
134	व्यक्तींसाठी व्यर्थभूमींमध्ये रेशीम लागवड करणाऱ्या वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
135	व्यक्तींसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
137	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
138	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
139	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
140	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
141	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
142	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
143	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
144	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
145	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांच्या रोड साइड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
146	समुदायासाठी वनराई वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील रेषेच्या वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
147	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
148	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे रोड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
149	समुदायासाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
150	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात फळबागांच्या झाडाचे वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
151	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		

152	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची फील्ड ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
153	समुदायासाठी बागायती झाडांची कचरा ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
154	समुदायाच्या शासकीय इमारतीत आवारात शेती वनीकरण वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
155	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
156	समुदायासाठी शेतात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
157	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
158	समुदायासाठी शासकीय आवारात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
159	समुदायासाठी वनराई वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NAM	PLNT	Agri / Aiied		
160	समुदायासाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्ष रोपणे	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
161	समुदायासाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
162	समुदायासाठी शेतात रेशीम लागवड झाडाचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
163	समुदायासाठी रेशीम वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
164	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात बायोड्रेनेज वृक्षांची रोख लागवड	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
165	समुदायासाठी शेतात जैव जलवाहिन्या रोपांची रोख लागवड	0	FIRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
166	समुदायासाठी पडीक प्रदेशात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक लावणी	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
167	समुदायासाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन किनारपट्टी वनीकरण बाजूने	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
168	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन पडीक जमिनींचे वनीकरण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
169	व्यक्तींसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC
170	व्यक्तींसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
171	समुदायासाठी मातीच्या गली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
172	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गुली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
173	समुदायासाठी मातीच्या गुली प्लगची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC

174	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
175	व्यक्तींसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
176	समुदायासाठी नर्सरी उभारणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
177	गटांसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
178	व्यक्तींसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
179	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
180	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तींसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
183	सामुदायिक पाणी साठवण तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
184	समुदायासाठी मत्स्य पालन तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
185	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
186	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव नूतनीकरण	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
187	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांचे नूतनीकरण	A	NRM	SWC		water	SWC
188	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाचे बांधकाम	D	Non-NRM				
189	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
191	समुदायासाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
192	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडचे बांधकाम	D	Non-NRM				
193	समुदायासाठी रेव रस्ते रस्ते तयार करणे	0	Non-NRM				
194	समुदायासाठी आंतर-लॉकिंग सिमेंट ब्लॉकलेटिल्स रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
195	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांचे बांधकाम	I)	Non-NRM				

196	समुदायासाठी मिट्टी मुर्रम रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
197	समुदायासाठी रस्ते खरंजा (वीट: दगड) बांधकाम	D	Non-NRtvt				
198	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांचे बांधकाम	D	Non-NRM				
199	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
200	समुदायासाठी खडी रस्ता रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
201	आंतर-लॉकिंग सिमेंटची दुरुस्ती व देखभाल * समुदायासाठी माइट्स रोड	D	Non-NRM				
202	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	0	Non-NRM				
203	समुदायासाठी पुदीना मुर्रम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
204	खरंजा (बीएनसीक / स्टोन) रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
205	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
208	समुदायासाठी बोअरवेल रिचार्जसाठी वाळू फिटरचे बांधकाम	A	NRM	GWR		Water	GWR
209	समुदायासाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
210	गटांसाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तींसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तींसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तींसाठी पिग्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तींसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
215	समुदायासाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
216	समुदायासाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
217	समुदायासाठी पिगीरी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		

218	समुदायासाठी पोल्ट्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Mind		
219	समुदायासाठी गुरांच्या निवारा दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / Ailed		
220	समुदायासाठी बकरी निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Mind		
221	समुदायासाठी पिग्री निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / flied		
222	समुदायासाठी पोल्ट्री शेल्टरची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
223	समुदायासाठी सोकेज वाहिनीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
225	समुदायासाठी भिजवलेल्या खड्ड्याचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
226	वायर क्रेट (गॅबियन) बांधकामासाठी समुदायासाठी	I)	NRM	SWC		water	SWC
227	समुदायासाठी स्टोन स्परचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
228	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
229	समुदायासाठी वायर क्रेट (गॅबियन) स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
230	समुदायासाठी स्टोन स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
231	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
232	वैयक्तिक स्तरावरील बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
233	वैयक्तिकरित्या अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
234	समुदायासाठी लेव्हल बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
235	समुदायासाठी अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
237	समाजासाठी अंगणवाडी मल्टी युनिट टॉयलेट बांधणे	I)	Non-NRM				
238	शाळेसाठी मल्टी युनिट टॉयलेटचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
240	समुदायासाठी रखडलेली खंदक खाईचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
241	समुदायासाठी सतत समोच्च खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
242	समुदायासाठी जल शोषण खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
243	वैयक्तिकरित्या अझर * लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
244	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधा	B	Non-NRM		Agri / Allied		
245	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Ailed		
246	लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तींसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
247	गटांसाठी लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी पायाभूत सुविधा तयार करणे	C	Non-NRM		Agri / Allied		
248	समुदायासाठी पायाभूत सुविधा लिक्विड बायोमॅन्युअरचे बांधकाम	B	Non•NRM		Agri / Allied		
249	लिक्विड बायोमॅन्युअर फॉर समुदायासाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
250	समुदायासाठी भूमिगत डायक्सचे बांधकाम	A	NMI	GWR		Water	GWR
251	समुदायासाठी बंधारा बांधणे	D	Non-NRM				
252	समाजासाठी ग्रामीण / ग्रामीण हाट बांधणे	D	Non-NRM				
253	समुदायासाठी गाव / ग्रामीण हॅटची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
254	समुदायासाठी चक्रीवादळ निवारा बांधकाम	D	Non-NRM				
255	समुदायासाठी चक्रीवादळाच्या निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non•NRM				
256	समुदायासाठी प्ले फील्डचे बांधकाम	D	Non-NRM				
257	समुदायासाठी प्ले फील्डची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	Non-NRM				
258	समुदायासाठी सरकारी शाळांसाठी कंपाऊंड वॉल बांधणे	D	Non-NRM				
259	समुदायाच्या सरकारी शाळांच्या कंपाऊंड वॉलची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
260	समुदायासाठी बांधकाम साहित्याचे उत्पादन	D	Non-NRM				

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तींसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तींसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
15	व्यक्तींसाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंधांचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
16	व्यक्तींसाठी पेबल पेरीफेरल / फार्म / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
17	व्यक्तींसाठी स्टोन पेरिफेरी / शेती / फील्ड बंधारे बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
18	व्यक्तींसाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
19	व्यक्तींसाठी पेबल कॉन्टूर बांधाचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
20	व्यक्तींसाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
21	व्यक्तींसाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
22	व्यक्तींसाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
23	व्यक्तींसाठी स्टोन ग्रेड्ड बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
59	व्यक्तींसाठी सिल्विपेंचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
61	व्यक्तींसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
68	व्यक्तींसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तींसाठी मातीचा ॲनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तींसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तींसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
110	व्यक्तींसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ईसचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Alied		
117	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
118	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवर बागायती वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
119	व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
120	किनारपट्टीवर व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
121	विखुरलेल्या रेषेच्या वृक्षारोपण व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
122	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
123	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवरील रेषेखालील वृक्षारोपण व वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
124	व्यक्तींसाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमीचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
125	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
126	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
127	व्यक्तींसाठी शेतात बागायती वृक्षांचे रोपण करणे	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
128	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
129	व्यक्तींसाठी शेतात शेती वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
130	व्यर्थभूमीत व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Aiied		
131	व्यक्तींसाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
132	व्यर्थभूमींमध्ये व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
133	व्यक्तींसाठी शेतात रेशीम लागवडीच्या झाडाचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
134	व्यक्तींसाठी व्यर्थभूमींमध्ये रेशीम लागवड करणाऱ्या वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		

135	व्यक्तींसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
137	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
138	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
168	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन पडीक जमिनींचे वनीकरण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
169	व्यक्तींसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC
170	व्यक्तींसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
175	व्यक्तींसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
178	व्यक्तींसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तींसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तींसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तींसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तींसाठी पिग्गी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तींसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
232	वैयक्तिक स्तरावरील बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
233	वैयक्तिकरित्या अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
243	वैयक्तिकरित्या अझर * लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
246	लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तींसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
3	समाजासाठी अंगणवाडी इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
4	समाजासाठी ग्रामपंचायत पंचायत भवन इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
5	समुदायासाठी अन्नधान्य साठवण इमारतीचे बांधकाम	D	Non-NRM		Agri/Allied		
6	समुदायासाठी किचन शेड इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
7	समाजासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
8	समाजासाठी अंगणवाडी इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
9	समाजासाठी ग्रामपंचायत / पंचायत भवन इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
10	समुदायासाठी धान्य साठवण इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
11	समुदायासाठी किचन शेड इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	C	Non-NRM				
12	समुदायासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
24	समुदायासाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंध बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
25	समुदायासाठी पेबल परिघीय / शेत / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
26	समुदायासाठी दगड परिघीय / शेत / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
27	समुदायासाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
28	समुदायासाठी पेबल कॉन्टूर बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
29	समुदायासाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
30	समुदायासाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
31	समुदायासाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
32	समुदायासाठी स्टोन ग्रेडड बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
33	समुदायासाठी मातीच्या ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
34	समुदायासाठी पेबल ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
35	समुदायासाठी स्टोन ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
36	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
37	समुदायासाठी वितरक कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
38	समुदायासाठी किरकोळ कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
39	समुदायासाठी उप-गौण कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
40	समुदायासाठी वॉटरकोर्स/जलमार्ग बांधणे	B	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
41	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
42	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
43	समुदायासाठी लघु कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
44	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
45	समुदायासाठी वॉटरकोर्सेस कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
46	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
47	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
48	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
49	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
50	समुदायासाठी फीडर कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
51	समुदायासाठी वितरण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
52	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
53	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
54	समुदायासाठी जलवाहिनी कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
55	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे बांधकाम	D	NRM	SWC		Water	SWC
56	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे नूतनीकरण	D	NRM	SWC		Water	SWC

6. गौण वनउपज आधारित उपजीविका कार्यक्रम

अ.क्र	कार्य
1	गौण उपजांचे मूल्यवर्धन करणे साठी प्रशिक्षण.
2	मध संकलन, विक्री व अहिंसक पद्धत प्रशिक्षण.
3	मोह मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
4	चार मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
5	जांभूळ मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
6	बांबू मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
7	इतर गौण उपजांचे शाश्वत पद्धतीने वापर करण्या संबंधी प्रशिक्षण.

7 . परिशिष्ट

7.1 पटवारी नकाशा

क्र.	वनस्पतीचे मराठी नाव	वनस्पतीचे स्तानिक नाव	स्थानिक भाषा	शास्त्रिय नाव	वनस्पती चा प्रकार	अधिवास	उपलब्धता (भरपूर,मध्यम, कमी, खूप कमी)
1	अटई	अटई	Helicteres isora	मराठी	शाक	दाट जंगल,	मध्यम
2	बांबू	बांबू	Dendrocalamus strictus	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,	कमी

3	धामन	धामन	Grewia tilaefolia	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,	मध्यम
4	करू	करू	Sterculia urens	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,	मध्यम
5	सुर्या	सुर्या	Xylia xylocarpa	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,	मध्यम
6	वेलपळस	वेलपळस	Butea superba	मराठी	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
7	कुदुरशी	कुदूरशी	Bridelia hamiltoniana	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
8	घोघर	घोघर	Gardenia latifolia	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
9	भूईनिंब	भुईनिंब	Andrographis paniculata	मराठी	शाक	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	भरपूर
10	रानतिळ	रानतिळ		मराठी	शाक	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
11	खैर	खैर	Acacia catechu	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
12	बेल	बेल	Aegle marmelos	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
13	धावडा	धावडा	Anogeissus latifolia	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
14	सालई	सालई	Boswellia serrata	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
15	कसई	कसई	Bridelia retusa	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम

16	चारोळी	चार	Buchanania cochinchinensis	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	कमी
17	कुंभी	कुंभी	Careya arborea	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	कमी
18	भेरा	भेरा	Chloroxylon swietenia	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	कमी
19	गराडी	गराडी	Cleistanthus collinus	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
20	मेडसिग	मेडसिग	Dolichandrone falcata	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
21	काकई	काकई	Flacourtia indica	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
22	माली	माली	Gardenia resinifera	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
23	सेहना	सेहना	Lagerstroemia parviflora	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
24	मोवयी	मोवयी	Lannea coromandelica	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
25	आवळा	आवळा	Phyllanthus emblica	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	कमी

26	रोहण	रोहण	Soymida febrifuga	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
27	ऐन	ऐन	Terminalia tomentosa	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
28	तेंदू	टेंमरुन	Diospyros melanoxylon	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,शेती,	भरपूर
29	मोह	मोह	Madhuca longifolia	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,शेती,	मध्यम
30	बिजा	बिवला	Pterocarpus marsupium	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,शेती,	मध्यम
31	साग	सागवन	Tectona grandis	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,शेती,नदीच्या काठावर,	मध्यम
32	सावरून	सावरून	Bombax ceiba	मराठी	वृक्ष	दाट जंगल,मध्यम जंगल,विरळ जंगल,नदीच्या काठावर,	मध्यम

33	काकडी	काकडी	Cucumis sativus	मराठी	वेली	शेती,	मध्यम
34	भेंडी	भेंडी	Abelmoschus esculentus	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
35	तुर	तुर	Cajanus cajan	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
36	तुर	तुर	Cajanus cajan	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
37	मिरची	मिरची	Capsicum annum	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
38	हरभरा	चना	Cicer arietinum	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
39	काकडी	काकडी	Cucumis sativus	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
40	वाल	वाल	Ficus bengalensis	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
41	आबांळी	आबांळी	Hibiscus sabdariffa	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
42	पोपट	पोपट	Lablab sp	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
43	लाखोळी	लाखोळी	Lathyrus sativus	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
44	जवस	जवस	Linum usitatissimum	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
45	दोडका	दोडका	Luffa cylindrica	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
46	कूरता	कूरता	Macrotyloma uniflorum	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
47	मुरा	मुरा	Raphanus sativus	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
48	तीळ	तीळ	Seasa indicum	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
49	वागी	वागी	Solanum melongena	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
50	वागें	वागें	Solanum melongena	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
51	पालक	पालक	Spinacia oleracea	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
52	मेंथी	मेथी	Trigonella foenum	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
53	मेथी	मेथी	Trigonella foenum	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
54	चवळी	चवळी	Vigana unguiculata	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
55	उळीद	उळीद	vigna mungo	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
56	मुंग	मुंग	Vigna radiata	मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
57	गवार	गवार		मराठी	शाक	शेती,	भरपूर
58	गवार	गवार		मराठी	शाक	शेती,	भरपूर

59	बाबुळ	बाबुळ	Acacia nilotica	मराठी	वृक्ष	शेती,	भरपूर
60	निलगीरी	निलगिरी	Eucalyptus globulus	मराठी	वृक्ष	शेती,	मध्यम
61	मुरा	मुरा	Raphanus sativus	मराठी	कंद	शेती,	भरपूर
62	कडूकांदा	कडूकांदा	Dioscorea bulbifera	मराठी	वेली	शेती,वस्ती,	मध्यम
63	उतरवेल	उतरवेल	Pergularia daemia	मराठी	वेली	शेती,वस्ती,	मध्यम
64	ऊतरन	ऊतरन	Pergularia daemia	मराठी	वेली	शेती,वस्ती,	मध्यम
65	भेंडी	भेंडी	Abelmoschus esculentus	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	मध्यम
66	तोंडरी	तोंडरी	Coccinia grandis	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	मध्यम
67	साभांर	साभांर	Coriandrum sativum	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	मध्यम
68	वाल	वाल	Ficus bengalensis	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	मध्यम
69	आबाळी	आबाळी	Hibiscus sabdariffa	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	मध्यम
70	दुदधी	दुदधी	Lagenaria siceraria	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	मध्यम
71	कारले	कारले	Momordica charantia	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	भरपूर
72	पालक	पालक	Spinacia oleracea	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	भरपूर
73	चवळी	चवळी	Vigana unguiculata	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	भरपूर
74	रूई	रूई	Calotropis procera	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	भरपूर
75	तुळसी	तुळशी	Ocimum tenuiflorum	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	भरपूर
76	सिताफळ	सिताफळ	Annona squamosa	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर
77	सिताफळ	सिताफळ	Annona squamosa	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर
78	फणस	फणस	Artocarpus heterophyllus	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर
79	कडूनिंब	कडूनिंब	Azadirachta indica	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर

80	कडूनिंब	कडूनिंब	Azadirachta indica	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर
81	लिबं	लिबं	Azadirachta indica	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर
82	ताड	ताड	Borassus flabellifer	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर
83	करवंद	करवंद	Carissa carandas	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	मध्यम
84	सेलवठ	सेलवठ	Cordia dichotoma	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	मध्यम
85	निलगिरी	निलगिरी	Eucalyptus globulus	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	मध्यम
86	केळी	केळी	Musa paradisiaca	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	मध्यम
87	सींध	सींध	Phoenix sylvestris	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर
88	पेरू	जाम	Psidium guajava	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर
89	पेरू	जाम	Psidium guajava	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर
90	चिचं	चिचं	Tamarindus indica	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर
91	पळस	पळस	Butea monosperma	मराठी	वृक्ष	शेती,मध्यम जंगल,	भरपूर
92	भूईनिबं	भूईनिब	Andrographis paniculata	मराठी	शाक	शेती,नदीच्या काठावर,	भरपूर
93	कुंभा	कुंभा	Careya arborea	मराठी	शाक	शेती,नदीच्या काठावर,	भरपूर
94	शिकारा	शिकारा	Cassine paniculata	मराठी	शाक	शेती,नदीच्या काठावर,	भरपूर
95	दिवाळी	दिवाळी	Tephrosia purpurea	मराठी	शाक	शेती,नदीच्या काठावर,	भरपूर
96	सावा	सावा		मराठी	शाक	शेती,नदीच्या काठावर,	भरपूर
97	भुतगांजा	भुतगांजा	Hyptis saveolens	मराठी	शाक	शेती,नदीच्या काठावर,विरळ जंगल,	भरपूर
98	देवतरोटा	देवतरोटा	Senna ooccidentalis	मराठी	शाक	शेती,नदीच्या काठावर,विरळ जंगल,	भरपूर

99	कडूकांदा	कडूकांदा	Dioscorea bulbifera	मराठी	कंद	शेती,नदीच्या काठावर,विरळ जंगल,	भरपूर
100	शिवलिंगी	शिवलिंग	Diplocyclos palmatus	मराठी	वेली	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर
101	उतरन	उतरन	Pergularia daemia	मराठी	वेली	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर
102	डोकेलावेल	डोकेलावेल		मराठी	वेली	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर
103	धानभाजी	धानभाजी	Allmania nodiflora	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर
104	काटवल	काटवल	Momordica dioica	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर
105	चिकना	चिकना	Ageratum conyzoides	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर
106	ऊटाटी	ऊटाटि	Argemone mexicana	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर
107	बोतरी	बोतरी	Eriolaena quinquelocularis	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर
108	भुतगाजां	भुतगाजां	Hyptis saveolens	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर
109	लाजवंति	लाजरी	Mimosa pudica	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर
110	रीगंनी	रीगंनी	Solanum virginianum	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर
111	लेनडरी	लनडरी	Xanthium strumarium	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर

112	बाभूळ	बाभूळ	Acacia nilotica	मराठी	वृक्ष	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर
113	किन्ही	किन्ही	Albizia procera	मराठी	वृक्ष	शेती,विरळ जंगल,	भरपूर
114	शतावरी	शतावरी	Asparagus racemosus	मराठी	कंद	शेती,विरळ जंगल,	मध्यम
115	सफेदमुसळी	सफेदमुसळी	Chlorophytum tuberosum	मराठी	कंद	शेती,विरळ जंगल,	मध्यम
116	काळीमुसळी	काळीमुसळी	Curculigo orchioides	मराठी	कंद	शेती,विरळ जंगल,	मध्यम
117	माहारकांदा	माहारकांदा		मराठी	कंद	शेती,विरळ जंगल,	मध्यम
118	कुकूरडा	कुकूरडा	Celosia argentea	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
119	पिटोंडी	पिटोंडी	Phyllanthus reticulatus	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
120	शतावरी	शतावरी	Asparagus racemosus	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,मध्यम जंगल,दाट जंगल,	मध्यम
121	करकरी	करकरी	Gloriosa superba	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम

122	दिवाळी	दिवाळी	Tephrosia purpurea	मराठी	शाक	शेती,विरळ जंगल,मध्यम जंगल,दाट जंगल,	मध्यम
123	माट	चवळी माट	Amaranthus viridis	मराठी	शाक	वस्ती,	मध्यम
124	तुळस	तुळस	Ocimum tenuiflorum	मराठी	शाक	वस्ती,	मध्यम
125	वळ	वळ	Ficus bengalensis	मराठी	वृक्ष	वस्ती,	मध्यम
126	कवसकुरी	कवसकुरी	Mucuna pruriens	मराठी	वेली	शेती,वस्ती,	मध्यम
127	भोपळा (कोहळा)	कोहळा	Cucurbita moschata	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	मध्यम
128	उटाटी	उटाटी	Argemone mexicana	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	मध्यम
129	कुकूरडा	कुकूरडा	Celosia argentea	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	मध्यम
130	धोतरा	धोतरा	Datura innoxia	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	मध्यम
131	देवतरोटा	देवतरोटा	Senna ooccidentalis	मराठी	शाक	शेती,वस्ती,	मध्यम
132	ताड	ताड	Borassus flabellifer	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	मध्यम
133	आंबा	आंबा	Mangifera indica	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर
134	सिंध	सिधं	Phoenix sylvestris	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर
135	चिंच	चिंच	Tamarindus indica	मराठी	वृक्ष	शेती,वस्ती,	भरपूर
136	पाऊरवेल	पाउरवेल	Bauhinia vahlii	मराठी	जाळ खोडाची वेल	मध्यम जंगल,	भरपूर
137	कुदूरशी	कुदूरशी	Bridelia hamiltoniana	मराठी	शाक	मध्यम जंगल,	मध्यम
138	अटई	अटई	Helicteres isora	मराठी	शाक	मध्यम जंगल,	मध्यम
139	पिटोनडी	पिटोनडी	Phyllanthus reticulatus	मराठी	शाक	मध्यम जंगल,	मध्यम
140	झाझांवर	झाझांवर		मराठी	शाक	मध्यम जंगल,	मध्यम

141	हिवर	हिवर	Acacia leucophlora	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
142	किनी	किनी	Albizia procera	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
143	धावडा	धावडा	Anogeissus latifolia	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
144	आपटा	आपटा	Bauhinia racemosa	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
145	सालई	सालई	Boswellia serrata	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
146	कूंभी	कूंभी	Careya arborea	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
147	भेरा	भेरा	Chloroxylon swietenia	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
148	गराडी	गराडी	Cleistanthus collinus	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
149	गोगंल	गोगंल	Cochlospermum religiosum	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
150	गोगंल	गोगंल	Cochlospermum religiosum	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
151	सेलवट	सेलवट	Cordia dichotoma	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
152	बाबुं	बाबुं	Dendrocalamus strictus	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
153	तेंदु	टेमरुन	Diospyros melanoxylon	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
154	काकई	काकई	Flacourtia indica	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
155	शिवन	शिवन	Gmelina arborea	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
156	सिवन	सिवन	Gmelina arborea	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
157	कुळा	कुळा	Holarrhena pubescens	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
158	शेहना	शेहना	Lagerstroemia parviflora	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
159	मोह	मोह	Madhuca longifolia	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
160	कळबं	कळबं	Mitragyna parvifolia	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
161	बिजा	बिवला	Pterocarpus marsupium	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम

162	कुसूम	कोजब	Schleichera oleosa	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
163	रोहन	रोहन	Soymida febrifuga	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
164	पारड	पारड	Stereospermum sp.	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
165	जाबंरुन	जाबंरुन	Syzygium cumini	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
166	साग	साग	Tectona grandis	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
167	येन	येन	Terminalia tomentosa	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
168	सुर्या	सुर्या	Xylia xylocarpa	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
169	बोती	बोती		मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,	मध्यम
170	पापळ	पापळ	Ficus amplissima	मराठी	जाळ खोडाची वेल	मध्यम जंगल,दाट जंगल,	मध्यम
171	चिचवा	चिचवा	Albizia odoratissima	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,दाट जंगल,	मध्यम
172	कारारूख	कारारूख	Dalbergia latifolia	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,दाट जंगल,	मध्यम
173	लोकडी	लोकडी	Ixora coccinea	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,दाट जंगल,	मध्यम
174	घोटी	घोटी	Ziziphus xylopyrus	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,दाट जंगल,	मध्यम
175	बाहवा	बाहवा	Cassia fistula	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,दाट जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
176	पाकड	पाकड	Ficus amplissima	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,नदीच्या काठावर,	मध्यम

177	कंरजी	कंरजी	Millettia pinnata	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,नदीच्या काठावर,विरळ जंगल,	मध्यम
178	आपटा	चेहरा	Bauhinia racemosa	मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
179	कुळमुळी	कुळमुळी		मराठी	वृक्ष	मध्यम जंगल,विरळ जंगल,	मध्यम
180	शिवलिगी	शिवलिगी	Diplocyclos palmatus	मराठी	वेली	मध्यम जंगल,विरळ जंगल,नदीच्या काठावर, शेती,	मध्यम
181	कडूभाजी	कडूभाजी	Glinus oppositifolius	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,	मध्यम
182	कटऊमरून	कटऊमरून	Ficus hispidus	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,	मध्यम
183	जाम	जाम	Psidium guajava	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,	मध्यम
184	खराटा	खराटा	Sida acuta	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,	मध्यम
185	खराटा	खराटा	Sida acuta	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,	मध्यम
186	चाम	चाम		मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,	मध्यम
187	आजन	आजन	Hardwickia binata	मराठी	वृक्ष	नदीच्या काठावर,	मध्यम
188	आजन	आजन	Hardwickia binata	मराठी	वृक्ष	नदीच्या काठावर,	मध्यम
189	कुसुम	कोजोब	Schleichera oleosa	मराठी	वृक्ष	नदीच्या काठावर,विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल,	मध्यम
190	पातुर	पातुर	Alternanthera sessilis	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,शेती,	मध्यम

191	उटाटी	उटाटी	Argemone mexicana	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,शेती,	मध्यम
192	कुंभा	कुंभा	Careya arborea	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,शेती,	मध्यम
193	रिंगणी	रिंगणी	Solanum virginianum	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,शेती,	मध्यम
194	जांभुळ	जांभूळ	Syzygium cumini	मराठी	वृक्ष	नदीच्या काठावर,शेती,मध्यम जंगल,	मध्यम
195	कडुभाजी	कडुभाजी	Glinus oppositifolius	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,शेती,विरळ जंगल,	मध्यम
196	रूही	रूही	Calotropis procera	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,शेती,विरळ जंगल,	मध्यम
197	जामरून	जामरून	Syzygium cumini	मराठी	वृक्ष	नदीच्या काठावर,शेती,विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
198	डुकरकांदा	डुकरकांदा	Dioscorea pentaphylla	मराठी	कंद	नदीच्या काठावर,शेती,विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
199	सदाफुली	सदाफुली	Ipomoea carnea	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,वस्ती,	मध्यम

200	वड	वड	Ficus bengalensis	मराठी	वृक्ष	नदीच्या काठावर,वस्ती,शेती, विरळ जंगल,	मध्यम
201	तरोटा	तरोटा	Cassia tora	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,वस्ती,शेती, विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
202	कट ऊमरुन	कट उमरून	Ficus hispidus	मराठी	वृक्ष	नदीच्या काठावर,विरळ जंगल,	मध्यम
203	धानभाजी	धानभाजी	Allmania nodiflora	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
204	जिलबूली	जिलबूली	Getonia floribunda	मराठी	शाक	नदीच्या काठावर,विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
205	वेलपळस	वेलपळस	Butea superba	मराठी	वेली	विरळ जंगल,	मध्यम
206	वराकली	वराकली	Capparis zeylanica	मराठी	वेली	विरळ जंगल,	मध्यम
207	पिपंळबार	पिपंळबार	Celastrus paniculatus	मराठी	वेली	विरळ जंगल,	मध्यम
208	अरतफरी	अरतफरी	Olax scandens	मराठी	वेली	विरळ जंगल,	मध्यम
209	ईद्रावन	ईद्रावन	Trichosanthes tricuspidata	मराठी	वेली	विरळ जंगल,	मध्यम
210	तरोटा	तरोटा	Cassia tora	मराठी	शाक	विरळ जंगल,	मध्यम
211	चिलाटी	चिलाटी	Acacia pennata	मराठी	जाळ खोडाची वेल	विरळ जंगल,	मध्यम
212	येरोनी	येरोनी	Ziziphus oenoplia	मराठी	जाळ खोडाची वेल	विरळ जंगल,	मध्यम

213	रानभेंडी	रानभेंडि	Abelmoschus sp	मराठी	शाक	विरळ जंगल,	मध्यम
214	सागरगोठी	सागरगोठी	Caesalpinia bonduc	मराठी	शाक	विरळ जंगल,	मध्यम
215	कुकूळधवन	कुकूळधवन	Casearia graveolens	मराठी	शाक	विरळ जंगल,	मध्यम
216	कटउमरुन	कटउमरुन	Ficus hispidus	मराठी	शाक	विरळ जंगल,	मध्यम
217	जिलबूली	जिलबूली	Getonia floribunda	मराठी	शाक	विरळ जंगल,	मध्यम
218	सदाफुली	सदाफुली	Ipomoea carnea	मराठी	शाक	विरळ जंगल,	मध्यम
219	नागफडा	नागफडा	Opuntia elatior	मराठी	शाक	विरळ जंगल,	मध्यम
220	पिटोंडी	पिटोंडी	Phyllanthus reticulatus	मराठी	शाक	विरळ जंगल,	मध्यम
221	फोफोंडा	फोफोंडा	Phyllanthus reticulatus	मराठी	शाक	विरळ जंगल,	मध्यम
222	चौधारा	चौधारा		मराठी	शाक	विरळ जंगल,	मध्यम
223	रानतिळ	रानतिळ		मराठी	शाक	विरळ जंगल,	मध्यम
224	खैर	खैर	Acacia catechu	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
225	बेल	बेल	Aegle marmelos	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
226	चिचवा	चिचवा	Albizia odoratissima	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
227	कोयार	कोयार	Bauhinia purpurea	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
228	आपटा	चेहरा	Bauhinia racemosa	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
229	सावरून	सावरून	Bombax ceiba	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
230	कसई	कसई	Bridelia retusa	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
231	चारोळी	चार	Buchanania cochinchinensis	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
232	पळस	पळस	Butea monosperma	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
233	बाहवा	बाहवा	Cassia fistula	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
234	सेलवट	सेलवट	Cordia dichotoma	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम

235	कारारूख	कारारूख	Dalbergia latifolia	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
236	रानकेळ	रानकेळ	Dillenia pentagyna	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
237	मेडसिगं	मेडसिगं	Dolichandrone falcata	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
238	पाकळ	पाकळ	Ficus amplissima	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
239	ऊमरून	ऊमरून	Ficus racemosa	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
240	पिंपळ	पिंपळ	Ficus religiosa	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
241	पिपंड	पिंपळ	Ficus religiosa	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
242	पिपंळ	पिपंळ	Ficus religiosa	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
243	घोघर	घोघर	Gardenia latifolia	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
244	माली	माली	Gardenia resinifera	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
245	शिवन	शिवन	Gmelina arborea	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
246	धामन	धामन	Grewia tilaefolia	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
247	लोकडी	लोकडी	Ixora coccinea	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
248	मोवई	मोवई	Lannea coromandelica	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
249	लेंजा	लेंजा	Litsea glutinosa	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
250	सेंद्रि	सेंद्रि	Mallotus philippelsis	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
251	सेनंद्री	सेनंद्री	Mallotus philippelsis	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
252	आबां	आबां	Mangifera indica	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
253	करंजी	करंजी	Millettia pinnata	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
254	हळदी	हळदी	Mitragyna parvifolia	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
255	आवळा	आवळा	Phyllanthus emblica	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
256	बिबा	बिबा	Semecarpus anacardium	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम

257	करू	करू	Sterculia urens	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
258	हिरडा	हिरडा	Terminalia chebula	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
259	बोर	बोर	Ziziphus mauritiana	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
260	घोटी	घोटी	Ziziphus xylopyrus	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
261	कुळमुळी	कुळमुळी		मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
262	नाचन	नाचन		मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,	मध्यम
263	डुक्कर कादां	डूकरकादां	Dioscorea pentaphylla	मराठी	कंद	विरळ जंगल,	मध्यम
264	करकरी	करकरी	Gloriosa superba	मराठी	शाक	विरळ जंगल,शेती,	मध्यम
265	बेहडा	बेहडा	Terminalia bellirica	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,शेती,	मध्यम
266	बोर	बोर	Ziziphus mauritiana	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,शेती,वस्ती,	मध्यम
267	खोबरवेल	खोबरवेल	Hemidesmus indicus	मराठी	वेली	नदीच्या काठावर,शेती, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल,	मध्यम
268	पिंपळबार	पिंपळबार	Celastrus paniculatus	मराठी	वेली	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
269	चिलाठी	चिलाठी	Acacia pennata	मराठी	जाळ खोडाची वेल	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
270	वराकली	वराकली	Capparis zeylanica	मराठी	जाळ खोडाची वेल	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
271	काळी मुसळी	काळी मुसळी	Curculigo orchioides	मराठी	शाक	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
272	हिवर	हिवर	Acacia leucophlora	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम

273	कोयार	कोयार	Bauhinia purpurea	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
274	कुकूळधवन	कुकूळधवन	Casearia graveolens	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
275	गोंगल	गोंगल	Cochlospermum religiosum	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
276	केवट	केवट	Limonia acidissima	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
277	हिरडा	हिरडा	Terminalia chebula	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,	मध्यम
278	कवसकुरी	कवसकूरी	Mucuna pruriens	मराठी	वेली	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,दाट जंगल,	मध्यम
279	सफेद मुसळी	सफेद मुसळी	Chlorophytum tuberosum	मराठी	शाक	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,दाट जंगल,	मध्यम
280	कुळा	कुळा	Holarrhena pubescens	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,दाट जंगल,	मध्यम
281	कंळब	कंळब	Mitragyna parvifolia	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,दाट जंगल,	मध्यम
282	हळदी	हळदी	Mitragyna parvifolia	मराठी	वृक्ष	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,दाट जंगल,	मध्यम
283	रानभेंडी	रानभेंडी	Abelmoschus sp	मराठी	शाक	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,दाट जंगल,नदीच्या काठावर,	मध्यम

284	सागरगोटी	सागरगोटी	Caesalpinia bonduc	मराठी	शाक	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,नदीच्या काठावर,	मध्यम
285	डोकेलावेल	डोकेलावेल		मराठी	वेली	विरळ जंगल,मध्यम जंगल,नदीच्या काठावर,	मध्यम
286	भुईकोहळा	भुईकोहळा	Actinoscirpus grossus	मराठी	वेली	विरळ जंगल,नदीच्या काठावर,	मध्यम
287	नसमुरी	नसमुरी		मराठी	शाक	विरळ जंगल,नदीच्या काठावर,	मध्यम

7.5 दुर्मिळ वनस्पतींची यादी

वनस्पतीचे नाव	आताची स्थिती	पूर्वीची स्थिती	आताच्या स्थितीचे कारण	आताची कृती
बोर	कमी	भरपूर	वनवा व चराई मुळे	ग्रामसभेच्या माध्यमातून प्रयत्न सुरू आहेत.
जामरून	कमी	भरपूर	फाळासाठी फाद्या व झाड तोडणे	ग्रामसभेच्या माध्यमातून आता प्रयत्न सुरु आहेत.
बेल	खूप कमी	भरपूर	संरक्षण व सवर्धन न केल्यामुळे आणि वनवा व चराई मुळे	आता ग्रामसभेच्या माध्यमातून प्रयत्न सुरू आहे.
धोतत्रा	कमी	मध्यम	वनवामुळे बी व नवीन येणारे लहान रोप जळून जातात, त्यामुळे या वनस्पती ची संख्या कमी झाली.	ग्रामसभेच्या माध्यमातून संरक्षण व सवर्धन करत आहेत.

वड	खूप कमी	कमी	ख	
शिवन	खूप कमी	मध्यम	वनवा, रूक्षतोड वनव्यामुळे बी.व नवीन येणारे रोप जळून जातात म्हणून रूक्षाची संख्या कमी झाली, रूक्षतोड मुळे नवीन येणारे फळे व बी कमी झाले,	ग्रामसभेच्या माध्यमातून कमी होणारे जातीना संरक्षण देण्याच्या द्रुष्टीने प्रयत्न करीत आहेत.
बिबा	खूप कमी	मध्यम	वनवा, चराई, किंवा फळासाठी झाड तोडने या कारणांमुळे कमी झाली.	ग्रामसभेच्या माध्यमातून झाड तोडने वनवा चराई यांच्या वर बंदी आहे.
बेहेडा	कमी	भरपूर	वनवा, व चराईमुळे नविन रोप किंवा पालवी वनवामूळे जळून जातात, चराई मुळे पालवी किंवा रोप गुरेढोरे खातात किंवा खुदोंळ करतात.	आज पर्यंत नाही, पण आता जंगल गस्ती मुळेआता प्रयत्न सुरू आहेत.
हिरडा	कमी	मध्यम	पहिले गावाच्या लोकांकडे अधिकार नसल्याने, वनविगाच्या भिती पोटी झाडतोडून फळे जमाकरत त्यामुळे झाडाची संख्या कमी झाली,	ग्रामसभेच्या माध्यमातून चराई, वनवा झाड तोडने यांच्या वर बंदी झाली
आवळा	कमी	भरपूर	फळासाठी झाड तोडणे, वनव्यामुळे लहान रोप व झाड जळने	ग्रामसभेच्या माध्यमातून वनवा झाड तोडने यावर आता बंदी आहे
लेंजा	खूप कमी	मध्यम	लेंजा हा झाड औषधी उपयुक्त असल्याने, या झाडाचा सालीचा उपयोग औषधी म्हणून करतात, वनविगाच्या भीती पोटी साल न काढता झाडची तोड केली,त्यामुळे झाडांची संख्या कमी झाली.	आता ग्रामसभेने नियम करून वनवा व वूक्ष तोड यावर नियंत्रण करण्यात येत आहेत.

करू	खूप कमी	भरपूर	ढिंक काढण्यासाठी झाडाला कुराडीने घाप करणे, वणव्यामुळे लहान रोपे व बी जळणे	सध्या तरी नाही

7.6 वन्यजीव माहिती

पक्षी				
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
3	कवळी	पुराल	Spilopelia senegalensis	मध्यम
4	कारगोच्छा	हाची	Dicrurus macrocerus	मध्यम
6	कावळा	कवराल	Corvus splendens	कमी
7	कोंबडी	तल्लुर	Gallus domesticus	भरपूर
8	खंड्या	कीरकाळ	Alcedo atthis	कमी
11	घार	मनहुळ्याल	Milvus migrans	कमी
12	घुबड	तोंडेपिटे	Otus bakkamoena	मध्यम
14	चंबारकुकडी	कुमानकुकडी	Centropus sinensis	कमी
22	टिटवी	टीराल पिटे	Vanellus indicus	मध्यम
28	तितिर	किदेर	Francolinus pondicerianus	कमी
29	तिरचिमनी	इरपसळवे	Motacilla cineria	मध्यम
30	तिरचिमनी	इरपसळवे	Anthus similis	मध्यम
31	तिलतीला बंड्या		Halcoyn Smyrensis	कमी
36	पान बगळा मोठा		Bubulcus ibis	मध्यम
37	पानकावळा		Addea alba	मध्यम
38	पिंजरा		Athene brama	मध्यम
39	पिवडा धोबी		Motacilla Flava	मध्यम
40	पोपट	विटू	Psittacula krumeri	कमी
48	मोठा बगडा		Addea alba	कमी

50	मोठी पाणकवळी		Phalacrocorax carbo	कमी
51	मोर	मल	Pavo cristantus	कमी
53	लहान कावळा		Microcarbo niger	कमी
55	लावा	उती	Perdicula asiatica	मध्यम
56	वटवाघूळ	गेदे	Pteropus giganteus	मध्यम
57	शिंपी		Orthotomus sutorius	मध्यम
60	सुतार	टोकटोकि/किदेर	Pileated woodpeeker	कमी

मधमाश्यांचे प्रकार व इतर कीटक

अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	आग्या	आग्याल		मध्यम
3	मोहारू	काळाल		मध्यम
6	खोडकीडा		Scirpophaga incertulus	भरपूर
7	गांडूळ	नारवंज	Lumbricina sp	भरपूर
8	गेंडवल	कांडूल	Ropalidia marginata	भरपूर
9	गोगलगाय	कोंडे	Julus carpathicus	भरपूर
10	घोडेला		Acridomorpha	भरपूर
11	घोली माशी	अंदार विसी	Tabanidae apulus	भरपूर
12	चाम	उळूम/ गेचोळी	Amblyomma variegatum	भरपूर
13	जेरु	ओंडे	Hirudo medicinalis	भरपूर
14	झुलीर	झुलीर	Periplaneta indica	भरपूर
15	टिकल्या पाकरु	धुमुस	Anthia sexguttata	भरपूर
16	तुडतुडे		Nilaparvata lugens	भरपूर
17	तेलमुंगी	हुर्री	Solenopsis geminata	भरपूर
18	दामोळे	हलायकाको	Oecophylla smaragdina	भरपूर
19	पाणकिडा		Cnaphalicrocis medinalis	भरपूर
23	मधमाशी	विसी	Apis dorsata	मध्यम
24	लष्करी अळी	पुळीय	Spodoptera frugiperda	मध्यम

25	माकोडा	गोडे	Camponotus pennsylvanicus	भरपूर
26	माशी	विसी	Musca domestica	भरपूर
27	मोंगसा	नुसमे	Anopheles gambiae	भरपूर
28	लाल मुंगी	रेन्गाल पत्ते	Formica rufa	भरपूर
29	सोनपाखरू	भूंगरा	Sternocer sternicornis orientalis	कमी
31	काळी मुंगी	कार्यालपत्ते	Lasius niger	मध्यम
		प्राणी		
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
1	आस्वल	अडजाल	Ursus thibetanus	कमी
2	कुत्रा	नय	Canis lupus faniliaris	भरपूर
3	कोल्हा	कोल्ह्याल	Hyaena hyaena	मध्यम
4	खवल्या मांजर	जाळूम	Pholidota	कमी
5	गाय	तालाल	Bos taurus idicus	मध्यम
6	चितळ	चीतराल	Axis axis	मध्यम
7	डुक्कर	पदी	Nandus nandus	भरपूर
8	नीलगाय	माव	Boselaphus tragocamelus	मध्यम
9	बैल	कोंदा	Bos gaurus indicus	मध्यम
10	मांजर	बिलाल	Felis catus	मध्यम
11	म्हैस	बैसी	Bubalus bubalis	कमी
12	लांडगा		Canis aureus idicus	कमी
13	शेळी	हर्रे	Capra aegagrus hircus	मध्यम
14	सांबर	माव	Rusa unicolor	मध्यम
15	सारई	होई	Crested porcupine	मध्यम
16	बीबट	निराल/खड्या		कमी
17	माकड	मुंज्याल		मध्यम
18	रानडुक्कर	गेळा पदी		मध्यम
19	ससा	मोलोल		कमी

20	हरीण	कोटराल		कमी
21	बेलमांजर	बरेकाल		
22	घूस	गुंज		

सरपडणारे प्राणी

अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	अजगर	मासूल	Python molarus	कमी
2	एरम बैरम	आदरांग	Bungarus fasatus	कमी
3	कानोळा	(सुती तरास)	Xerotyphlos vermiculats	कमी
4	कारेटा	कारेटाल	Iyeodon qulieus	कमी
5	गवाऱ्या नाग		Ophiophagus hannah	कमी
6	चिकल्या महाडोर	परपरबाटुम	Eelas carinatus	मध्यम
7	खेकडा		Garuga pinnata	मध्यम
8	डोकेला		Calotes versicolor	भरपूर
9	दांडे कारेटा		Bungrus caeruleus	मध्यम
10	गेरव्या	उन्डे	Helminthosporium oryzae	मध्यम
11	दांडेकारेटा		Bungarus caeruleus	मध्यम
12	गोम	डेरगुल	Scolopendra gigantea	भरपूर
13	धामण	गोडे	Ptyas mucosa	भरपूर
14	धुरडी नाग		Oligodon arnensis	कमी
15	धोंड्या		Xenochrophis piseatar	मध्यम
16	धोंड्या		Tropidonophis	मध्यम
17	नाग		Naja naja	कमी
18	पाल	इजगुर	Hemidactylus frenatus	भरपूर
19	उद्बी	अलुम		
20	महाडोर	परबाटूम	Daboia ussscup	मध्यम
21	येल्या	वळयांज	Dendcelaphis tristis	कमी
22	वाश्या	पुस्या	Amehiesma stolatam	मध्यम

23	शिरुली	हुलाल	Eutropis carinata	मध्यम
24	हत्ती सरडा	नैनोळोन्ज	Chamaeleo zeylanicis	कमी
25	विंचू	मिचो	Hottentotta tamulus	भरपूर
26	घोरपड	उरपाल		

जलचर प्राणी				
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
4	काठवा	गटी	Mystus vittatus	मध्यम
5	कासव	हेमुल	Lissemys punctata	कमी
6	गोटेचाटी	कल्कोर्क	Garra mullya	मध्यम
7	ग्रास कप		Ctenopharyngodon idlla	मध्यम
8	चाच्या		Xenanthodon cancila	मध्यम
9	झरण		Pangasius pangasius	मध्यम
10	टेपरी	मुर्गाल	Puntius ticto	मध्यम
15	पेन वाउर	नारी	Macronathus pancalus	मध्यम
16	वावुर	नारी (चिखला)	Macrognathus guntheri	कमी
17	सरकारी वागूर	ढोर वागुर	Clarius gariepinus	कमी
18	सवडा	कात्या	Ompok bimaculatua	कमी
19	सवळा	काट्या	Wallago attu	कमी
20	सिपनर		Cyprinus carpio	कमी
21	खेकडा	केकळे		कमी
22	गोगलगाय	कोंडे		भरपूर
23	झिंगा	जत्ते		मध्यम
24	ढोरवाघुर	ढोरवागुर		कमी

7.7 खनिज

खनिज				
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
१	रेती	वारू		मध्यम

२	गिट्टी	कल्क(लहान)		कमी
३	काळादगड	कार्याल कल्क		भरपूर
४	चूनखडी	चूनखड्याल		कमी
५	मुरूम	मुरूम		मध्यम
६	लालमाती	रेन्गाल तोडई		भरपूर
	पिवळीमाती	कमकाल तोडई		कमी
८	रेताळमाती	वारवसी		कमी
९	काळीमाती	कार्याल तोडई		कमी

7.8 हंगामानुसार करावयाच्या कामाचे वेळापत्रक

अ.क्र.	कामाचे नाव	योजनेचे नाव / विभागाचे नाव	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सेप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोवेंबर	डिसेंबर
1	सीमा साफ करणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	N	Y	Y
2	मिश्र रोपवाटिका	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
5	मिश्र रोपवन	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
10	नवीन वनतलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	N	Y
11	मातीचे बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
12	दगडी बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
13	वनराई बंधारा	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
14	ग्याबियान बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
16	चर खोदणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y

17	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
19	कच्चे रस्ते	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
21	मस्त्य व्यवसाय	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
22	नद्दी किवा तलावच्या बांधावर वृक्ष लागवड	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y
23	गोडाऊन बांधकाम (कृषी व गौण उपज)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y

8. वर्ष निहाय कार्ययोजना

पूर्व सूचना:- 1) पुढे देण्यात येणाऱ्या कामांच्या वेळापत्रकात ग्रामसभा आवश्यकतेनुसार बदल करू शकेल व आवश्यकतेनुसार कामे हाती घेऊ शकेल.
2) रोहयो च्या हजेरी अनुसार ग्रामसभेचे एकूण मजूर संख्या 450 आहे. त्यापैकी काम सुरु असतांना कामाचा व्याप पाहून मजूर लावले जातील.

8.1 वर्ष – मार्च 2022 - एप्रिल 2023 (1)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम (लाखात)	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 450)	अपेक्षित फलित
1	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मजूर दिवस (30 मजूर 26 दिवस काम करतील.)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
2	गोडाऊन बांधकाम	फेब्रुवारी	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	32	12500 मनुष्य दिवस (104 मजूर 120 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
			एकूण रक्कम			34		

8.2 वर्ष – मार्च 2023 - एप्रिल 2024 (2)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल/ अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 450)	अपेक्षित फलित
8	गोडाऊन बांधकाम (मागील वर्षीचे अपूर्ण काम)	एप्रिल	1	पटाची दान	रोहयो		781 मजूर दिवस (30 मजूर 26 दिवस काम करतील.)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.

2	मिश्र रोपवाटिका लागवड	एप्रिल	1	कूप नम्बर 515	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 355 दिवस काम करतील)	आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून तेच रोपे घेऊन त्यांची लागवड आपण सामुहिक वनक्षेत्रात करू शकतो.
3	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	मे	1 हे	नवा तलाव व सिंद बोडी	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	9	3515 मनुष्य दिवस (60 मजूर 58 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
7	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	नवा तलाव व सिंद बोडी	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	मातीचे बंधारे	नोव्हेंबर	4	कं. नं. 454	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (26 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
4	नवीन वनतलाव	डिसेंबर	1	कं. नं. 454	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	25	9765 मनुष्य दिवस (108 मजूर 90 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या पाण्याचा वापर करायला व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.

1	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						51.5		

8.3 वर्ष – मार्च 2024 – एप्रिल 2025 (3)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल/ अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 457)	अपेक्षित फलित
2	मिश्र रोपवाटिका देखरेख	एप्रिल	1 हे.	कूप नम्बर 515	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5	1953 मनुष्य दिवस (5 मजूर 365 दिवस काम करतील)	जंगलात रोप लावण्यासाठी सोयीचे होईल.
5	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2	नवा तलाव व सिंद बोडी	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	16	6250 मनुष्य दिवस (104 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
13	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	नवा तलाव व सिंद बोडी	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
6	नवीन वनतलाव	नोव्हेंबर	2 वन तलाव	कूप नंबर 555	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	20	7812 मनुष्य दिवस (65 मजूर 120 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या पाण्याचा वापर करायला व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
8	दगडी बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 555 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व

							दिवस काम करतील)	त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
7	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 555 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
9	वनराई बंधारा	जानेवारी	2	कूप नंबर 555 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
12	रस्ते साफ करणे	जानेवारी	5 किमी	कूप नंबर 555, 465, 454, 515 (गावठाण ते वनहद्द)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5.5	2148 मनुष्य दिवस (71 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे सर्व रस्ते पारदर्शी राहतील आणि ते लवकर खराब होणार नाहीत.
1	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
	एकूण रक्कम					58		

8.4 वर्ष – मार्च 2025 - एप्रिल 2026 (4)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल/ अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 457)	अपेक्षित फलित
16	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	पटाची दान	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
12	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष	मे	10	कूप नंबर 465	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण

	लागवड व देखरेख						मजूर 60 दिवस काम करतील)	दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
6	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	मे	2	नवा तलाव व सिंद बोडी	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
4	मिश्र रोपवन	मे	10	कूप नंबर 555	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 330 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
15	नद्दी किवा तलावच्या बांधावर वृक्ष लागवड	जून	600 मीटर	कठाणी नदी	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे तलावाचे पाणी पाजरणार नाही आणि त्याची धूप हि होणार नाही व पाणी अधिक काळ टिकवून ठेवण्यास मदत होईल.
14	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	नवा तलाव व सिंद बोडी	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
7	नवीन वनतलाव	डिसेंबर	1 वन तलाव	कूप नंबर 555 मध्ये	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या पाण्याचा वापर करायला व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
8	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 515 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा

								वापर करायला बरे होईल
9	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 515 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
10	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 515 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
11	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	4	कूप नंबर 515 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
1	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						65.5		

8.5 वर्ष – मार्च 2026 - एप्रिल 2027 (5)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल/ अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 457)	अपेक्षित फलित

9	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 555 मधील वन तलावांचे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
5	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10	कूप नंबर 569 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
17	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड व देखरेख	मे	25	कूप नंबर 515	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
7	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	नवा तलाव व सिंद बोडी	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	6	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
8	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 465 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
9	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 465 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
10	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 465 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
1	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						37.5		

8.6 वर्ष – मार्च 2027 - एप्रिल 2028 (6)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल/ अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 457)	अपेक्षित फलित
23	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	पटाची दान	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
5	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 569 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
7	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	नवा तलाव व सिंद बोडी	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
19	कच्चे रस्ते	नोव्हेंबर	1 किमी	कूप नंबर 555 एरंडी रस्ता ते जकाई	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (117 मजूर 50 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला ग्रामसभेच्या मार्फतीने बांबू किवा इतर गौण उपज काढायला व जंगलाला वनवा लागल्यावर नियंत्रण करायला लवकरात लवकर त्या ठिकाणी पोहचता येईल.
13	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 454 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
14	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	4	कूप नंबर 454 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
15	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 588 (मानोरा गुडरा)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे चराई साठी अतिक्रमण

							काम करतील)	होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
एकूण रक्कम						44		

8.7 वर्ष – मार्च 2028 – एप्रिल 2029 (7)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल/ अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 457)	अपेक्षित फलित
5	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 569 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
7	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	नवा तलाव व सिंद बोडी	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
16	चर खोदणे	डिसेंबर	25 he	कूप नंबर 465	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	25	9765 मनुष्य दिवस (162 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे बांबूची उत्पादन क्षमता व गुणवत्ता वाढण्यास मदत होईल.
12	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 465 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
11	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 465 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
14	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	4	कूप नंबर 465 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.

13	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 465 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
1	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						42.5		

8.8 वर्ष – मार्च 2029 - एप्रिल 2030 (8)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण / क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल/ अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 457)	अपेक्षित फलित
23	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	पटाची दान	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
5	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 569 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.

8	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	25 हे.	कूप नंबर 569 मधील खुल्या जागेत (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	7812 मनुष्य दिवस (26 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
7	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	नवा तलाव व सिंद बोडी	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
16	चर खोदणे	डिसेंबर	25	कूप नंबर 555 (मानोरा गुडरा)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	25	9765 मनुष्य दिवस (162 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे बांबूची उत्पादन क्षमता व गुणवत्ता वाढण्यास मदत होईल.
1	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						46.5		

8.9 वर्ष – मार्च 2030 – एप्रिल 2031 (9)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल/ अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 457)	अपेक्षित फलित
9	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 465	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
5	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 569 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
7	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	नवा तलाव व सिंद बोडी	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.

12	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 515 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
11	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 515 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
13	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 515 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
14	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	4	कूप नंबर 515 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
1	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						27.5		

8.10 वर्ष – मार्च 2031 – एप्रिल 2032 (10)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल/ अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 457)	अपेक्षित फलित

23	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	पटाची दान	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
5	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 569 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
7	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	नवा तलाव व सिंद बोडी	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
20	रस्ते साफ करणे	जानेवारी	5 किमी	कूप नंबर 454 (गावठाण ते वनहद्द)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5	1953 मनुष्य दिवस (65 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे सर्व रस्ते पारदर्शी राहतील आणि ते लवकर खराब होणार नाहीत.
1	सीमा साफ करणे	जानेवारी	458.54	संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						16.5		

दहा वर्षाची एकूण रक्कम (बजेट) :- 423.5 लाख एवढी आहे.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31	2031-32
34	51.5	58	65.5	37.5	44	42.5	46.5	27.5	16.5
एकूण रक्कम :- 423.5									

धन्यवाद

कार्ययोजनेत सहभागी व्यक्तींचे नाव

तांत्रिक मार्गदर्शन: 1) डॉ. माधव गाडगीळ (जेष्ठ पर्यावरण तज्ञ) पुणे
2)डॉ. विजय एदलाबादकर (भौतिक शास्त्रज्ञ) बल्लारपुर

स्थानिक कार्यकर्त्ये (प्रत्यक्ष सहभागी): श्री.कपिल नाथ सेडमाके (पदवीकाधारक), देवराव आतला, किसन वाढई, पंढरीनाथ मोहुल्ले, प्रदिप वट्टी, मानसु दुगा आणि समस्त ग्रामसभा सदस्य.